

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Küll-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvianai és banati
zsidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZAKI POLITIKAI NAPILAP

Bérméttelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Vasárnap 1937. október 10.

5698. EV. XX. ÉVF.
Chesván 5. 228. SZAM.

Tatarescu Nagyváradon fel- szólította a kisebbségeket, hogy működjenek közre a román elem támogatásában

Egyébként megértést és jogegyenlőséget ígért a miniszterelnök a kisebbségeknek Nagyváradon. A magyar határmenti erődítések a béke művét szolgálják

Szokatlanul fényes külsőségek között fogadták a miniszterelnököt és Ilasievici hadügyminisztert a váradi hatóságok

Oradea, október 9. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök szombaton délelőtt 10 óra 20 perckor Nagyváradra érkezett, ahol a hatóságok valóságos királyi fogadtatást készítettek elő számára. A miniszterelnök nagyvárad látogatása a nemzeti ünnep bélyegét nyomta rá a városra. A házakat fellobogózták, az iskolákban hivatalosan szünetet a tanítás és munka, a városba vezető uton végig sok száz iskolás gyerek és a környékbeli falvakból behozott paraszttömegek sorozottak fel. A miniszterelnököt, aki Ilasievici tábornok-hadügyminiszter és Radu Irimescu légügyi miniszter társaságában utazott Váradra, már a megye határán, a brateai álmóson üdvözölte Tibriu Mosoin földművelésügyi alminiszter, a biharmergyei liberális párt elnöke, Bancila vármegyei prefektus és több liberális korifeus.

A fellobogóztott nagyvárad pályaudvaron a katonai, egyházi és polgári hatóságok vezetői és a különböző testületek képviselői fogadták a minisztereket, akiket a vármegye nevében Bancila prefektus, a tisztikar nevében pedig Banciu tábornok üdvözöltek. Megjelentek a peronon Balan erdélyi metropolita, Popovici, Golan és

Frentiu püspökök, valamint a katolikus, református és luteránus egyházak képviselői. A miniszterelnök akár a hadgyakorlatok, ezuttal is órnagyi egyenruháját viselte. Látogatásának általában hangsúlyozott katonai jellege volt. A fogadtatás után a miniszterelnök és kísérei autókba ültek és a nagyvárad katonai hatóságok vezetőinek kalauzálása mellett megtekintették a magyar határmenten folyó erődítési munkálatokat. Innen délben 12 órakor tértek vissza és a Dorian mozgó termébe vonultak, amely időközben zsúfolásig megtelt.

A gyűlés az uralkodó éltetésével és a királyhimmusz elnevelésével vette kezdetét. Ezután Tatarescut elsőnek a görögkeleti és görögkatolikus egyházak püspökei és Fodor Petre polgármester, majd a kisebbségi egyházak vezetői üdvözölték. Az ortodox hitközség nevében Ullmann István elnök biztosította a miniszterelnököt a zsidó lakosság lojalitásáról, míg a neológ hitközség nevében dr. Konrad elnök francia nyelven üdvözölte. Félégy óra lehetett, midőn Tatarescu a mikrofon elé lépett, hogy rádió útján is közvetített beszédet elmondja.

retei között biztosítani kívánjuk ezen kisebbségek számára szabad fejlődésük összes feltételeit. Ami a többség és kisebbség viszonyában természetesen felmerülő félreértéseket és nehézségeket illeti, ezeket mindig ki lehet küszöbölni egy messzemenő megértés és békülékenység légkörében. Ezen bánásmóddal szemben a kisebbségeknek kötelességük semmilyen körülmények között el nem feledkezni arról, hogy lojálisan teljesítsék a román állammal szembeni összes kötelezettségeiket, — mindenekelőtt is pedig, hogy tegyék magukévá az állam érdekeit és törekvéseit, amely állam áldozatok árán biztosítja számukra nyelvüket, hitüket és fejlődésüket. A kisebbségeknek egyaránt kötelességük, hogy ne nézzék rossz szemmel a román elem támogatását, amely főleg a csatolt területeken segítségére szorul, hogy elérhesse az anyagi és kulturális fejlődés azon színvonalát, amelyre a többség minden nemzeti államban igényt tarthat.

Ez a támogatási tevékenység, a történelmi reparációnak ez a műve, amelyet a mi kormányzásunk kezdett el, és amelyet a hoinapi kormányoknak is folytatniuk kell, nem volt és nem is lesz alkalmazva a kisebbségek elleni ténykedéseken át. A tegnapi elnyomottai sohasem válnak elnyomottakká. Cserébe viszont a kisebbségeknek megértésről kell tanubizonyoságot tenniük, saját érdekükben közre kell működniük ezen jóvátételi mű keresztülvételében, mert ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy a többséggel való viszonyok mentesüljön a félreértésektől és széthúzásoktól.

— Béke és megértés kívül, béke és megértés belül — ezen állandó imperatívuszhoz fog igazodni a román állam élete és tevékenysége.

— Uram! Az ország határainak megerősítése az összes románok egyetemes műve kell, hogy legyen. Minden román helyezzen el egy követ, vagy lapátnyi földet azon védő-övezeten, amely területünk érintettségét fogja biztosítani. Aki nem dolgozhatik közre karjával, tegye ezt meg vagyonával, ki-ki a saját tehetsége szerint. Ezen az uton a határoknak erődítményekkel való megerősítése a nemzeti összefogás kihangsúlyozásának legfelelősebb szimbóluma lesz.

— Ezen felhívásomat az összes román lelkiismeretekhez intézem!

Tatarescu beszédét nagy éljenzéssel fogadta a hallgatóság, amely többször szakította fébe a miniszterelnököt tetszésnyilvánításával. Utána a Nemzeti Kaszinóban díszbeneden vettek részt a miniszterek, akik délután hat órakor elutaztak Nagyváradról. Tatarescu hétfőn, vagy kedden érkezik vissza a fővárosba. Onnan Szebenbe folytatja útját, résztvesz a hadgyakorlatokon, majd a gyulafehérvári ünnepségekre utazik.

Tatarescu nagyváradai beszéde

— A kormány nevében köszönetet mondok önöknek a hűségnyilatkozatokért, melyeket annyi melegséggel juttattak kifejezésre. Ez a megnyilatkozás annál is kedvesebb, minthogy az ország egyik szélén történik, ahol — éppugy, mint a többi határszélteken is, a felelősségérzet állandó és éber kell legyen, a hazafiasság pedig alkotó és eleven.

— Uram! A kormány katonai munkatársainak társaságában jöttem ide, hogy felülvizsgáljuk a határon folyó erődítési munkálatokat. Ófelsége, a királyi irányítása mellett kidolgozott nagyszabású hadfelszerelési program keretében eljuthatunk ezen utolsó fejezetéhez az intézkedéseknek, amelyek az ország katonai erejét vannak hivatva növelni. A határvonalak erődítményekkel való megerősítésének tervezését néhány esztendő alatt maradéktalanul megvalósítjuk. Kö- és vazóvezet fogja körülölelni határainkat és ezek mögött az ország biztonságában és békében folytatja szervezkedési és konszolidációs művét. Az országot védve a békét is védjük. Felgyverkezve, megerősödve le fogunk szerezni minden kísértést, gyengén és védtelenül bátorítanánk minden étvágyat. Erőnk által ellúzzuk a háborút, gyengeségünkkel kihívjuk azt. A mai körülmények között az erő békét jelent, a gyengeség háborút. Azok az erődítések tehát, amelyek határaink örökletét fogják biztosítani, egyúttal a béke erődítményei is. A mai

ünnepek alkalmával a román állam növekvő erejének kihangsúlyozása mellett, juttassuk kifejezésre ismét békevágyunkat és azon élénk óhajunkat, hogy baráti viszonyban akarunk élni azokkal, akiket velünk szemben a multban a történelem viszontagságai a nagy ellentétek utaira állítottak. Jelentsük ki ezalkalmmal, hogy készek vagyunk együttműködni velük a béke védelmében és megszilárdításában és meg akarjuk szervezni Európa ezen részében a jog tiszteletben tartását és az érdekek összeegyeztetésén nyugvó együttélést. Baráti kezét nyújtunk mindazok felé, akik ezen érzelmeiket, ezt a hitet osztják, mindazok felé, akiket ez a béke és együttműködési vágy vezet.

Békeszózat a kisebbségek felé

— E város falai között beszélve, amelynek jelentékeny számu kisebbségi lakossága van, kijelentem, hogy meg akarjuk szilárdítani a kölcsönös bizalmon alapuló normális együttélés kapcsolatait a mi nemzeti államunkba mindörökké bekebelezett kisebbségekkel, — azon kisebbségekkel, amelyeket a történelem évszázadok óta a mi népünk által uralt határokon belül helyezett el. Mert mi el akarjuk feleltetni az igazságtalanságokat, amelyek a multban a történelmi viszálykodás választó falát alkották és az idők szellemének értelmében, a jogegyenlőségből fakadó törvényeink ke-

Sanghaj, az ellentétek városa

Japán „akciójának” végőja kétségtelemül az, hogy egész Észak-Kínát birtokba vegye. Kína, bár fájdalimmal, de mégis elűrtte Mandzsuriát elvesztését, viszont a japánok étvágya megnövekedvén, most már egész Észak-Kínára akarják rátenni kezüket. Kínát elhagyta türelme. Megindította a védekezést s ez a védelmi háború a la long sikeres is lesz. Köztudomású Montecuccoli híres mondása: „a háborúhoz először pénz, másodsor pénz és harmadszor megint pénz kell!” S ez az, amivel Kína úgy ma, mint később is rendelkezni fog. Viszont Japánnak ez hányzik. És amíg Kína mindenfelől kap hitelt, hsz a jelenleg Európában ártózkodó kínai pénzügyminiszter, dr. Kung értesítését szerint Anglia 20 millió angol font, a Skoda-gyár 15 millió angol font és a bécsi Hirtenberger-művek 75 millió font hitelt engedélyeztek, ugyanakkor Japán ezzel tisztában van és ezért rövidlejáratall szeretné elintézni a háborút, annál is inkább, mert amennyiben ez elhúzódná, Japán olyan fordalomnak lehet kitéve, mely mindent elseperne. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy Japánban eddig is két hatalmas párt vívta harcot: a katonaság és a polgárság. A legutóbbi választásoknál az utóbbi párt győzött. Igaz ugyan, hogy az első ágyúsó a megszoktak szünni az ellentétek, de hogy ez a szélcsend meg is maradjon, ahhoz a háború gyors és győzelmes befejezése szükséges. Vajjon ez bekövetkezik-e? Kétséges.

Kínának három olyan kikötője van, mely vasutvonalhoz vezet. Ezek északról kezdve: Tiencin, majd Cingtau és végül Sanghaj. A még délebben fekvő Kanton nem számít, mert nem köti össze vasut Nankinggal. Nos, Tiencin már a japánok kezében van. Cingtaut elzárták és ugyanazt akarják megtenni Sanghajjal is, hogy így megakadályozhassák az Európából vagy Amerikából érkező hadsereg részére. Csak hogy míg Cingtau kínai város, addig Sanghaj nemzetközi kikötő, nemzetközi jellegű város és francia város kikötője. Ennek dacára Japán Sanghajt a Huangpu-öbölben blikád alá vette. Az ebből keletkező bounyodalom nagyon aggasztja az európaikat. Epp olyan aggasztó körülmény lehet rájuk nézve a csöcselék viselkedése kínai győzelem esetén. A kispénzüek politikamentesen, pusztán érzelmeik, helyesebben igazságérzésük szavát követve, a kínaiakkal szimpatizálnak. Ugyanakkor az itteni európaiak módosabbja japán győzelmet kívánnak, mert ugy személyi, mint vagyonbiztonságukra a fegyverezett japán hadsereg több garanciát nyújt és Sanghaj nemzetközi jellegének megszüntetése Japánnak egyáltalában nem érdeke, míg Kínának, ha nyíltan be nem is vallott, de titkos óhajja.

Egyébként pedig az ellentétek városa Sanghaj. Amikor az idegen hajón a Wang-Poo folyamom a városba érkezik, az a benyomása, hogy valami csodálatos várost fog látni. A látvány azonban csak addig tart, amíg az utas kilépett a partra és amíg nem megy beljebb. Bent a városban ugyanis tisztaságnak, rendnek, az építkezési pompának a fonákját látja. Sanghajnak nincs csatornája. Ha valaki kimegy a határba, ahol a konyhakertek és gyapotültetvények kezdődnek, hogy friss levegőt szivjon, csabódik, mert a paloták és a házak szennyét éjszaka vaskocsikban összegyűjtik és kiviszik a könyhakertekbe, hogy ezzel trágyázzák a földet. A város közvetlen határában iszonyu büzt áraszt ez. Száz kilométerre kell utazni, hogy az ember erdőhöz, vagy árnyas helyhez jusson. A Wang-Poo vize pedig olyan zavaros, hogy abban nem lehet megfürdeni. A vizet kétszer, sőt háromszor is fel kell forralni, hogy iható legyen.

Komoly művészetről ebben a városban szó sem lehet. Egyszer-egyszer angol és francia színészek vendégszerepelnek, csupán az oroszok tartanak fenn állandó színházat. Művészi igényeit a közönségnek a mozik elégítik ki. Vannak kabarék, ahol azonban csa-

ek
atban
nékben
Ernő
zet.
erdinand 12. szám.
modellék.
ujabb olasz
partra-
sáról
ik folytatása)
napokban véghezvitt
hát rövid időn belül
re kerül. A köztár-
e céből nagyarányu
ozta el magát. Min-
zések épülnek és fo-
nkinti összeírása és
roslakó számára meg-
hová támadás eseté
ca sziget helyzete?
jelentése szerint Mi-
te válságossá vált, a
ra miatt. Ismeretes,
en a Baleari-szigetek
ztársaságok kezében
p este érkezett hira-
olasz gőzöst Észak-
ok közötti felutom
den hidroplán. A tá-
rtörtént. A hajó nem
olat újabb olasz
k partraszállító
erint hivatalos an-
ják a hírt, amely
ánymak bizonyíté-
zében arra nézve,
nkéntest partra-
g időt akar nyerni
se szerint valószínű-
ombaton átadják az
érdéssel kapcsolatos
Hír szerint az olasz
belemenni a vitába,
és késleltetni kíván-
gyzék szövegéből az
g idő akar nyerni.
élekezik
Musli ügyvéd
tt
A Musli per ma-
széltek. Dimitri
scu a vádlott fel-
tűdtek valószínűleg
meg verdiktjüket.
és Lapkiadó R. 7.
Baron L. Pop 10
a: 18-60.
TRAT

Száz el nem küldött levél...

Pop Valer dr.-nak le kellett mondani a további körlevelek kiküldéséről. A liberálist párti vezetőség megfenyegeti az iparügyi minisztert

Bucuresti, október 9. (Az Uj Kelet tud.) Pop Valer dr. körlevele a jelek szerint nem hozta meg az iparügyi miniszternek azokat a kivételes nemzeti és politikai báberokat, amelyeket méltán elvárt tőle. Mindenekelőtt is az történt, hogy a gazdasági numerus klauzusz bevezetését elrendelő intézkedésre felfigyeltek Genf politikai körei is, amelyek Antonescu külügyminiszteren keresztül felvilágosítást kértek a kormánytól arra nézve, hogy mit akar jelenteni ez az alkotmányos és demokratikus államszervezetben szokatlan rendelkezés. A kormány Genfbe küldött választát nem ismerjük, de tartalmára következtetni lehet Pop Valernek a vállalatokhoz intézett második számú körleveléből, melyben hangsúlyozza, hogy a numerus klauzusz alkalmazása nem törvényes intézkedésen alapuló kötelezettség, hanem egyszerű ajánlás volt csupán. Ismeretes, hogy a körlevelet Pop Valer 72 vállalatokhoz küldötte el, míg a további levelek kiküldését statisztikai kimutatások előzetes beszerzése alapján akarta eszközölni. A Dimineata szerint mintegy száz újabb levél várt expedíálásra az iparügyi minisztériumban, de ezeknek a szétküldéséről Pop Valernek már le kellett mondania.

A körlevél azonban nem volt alkalmas arra sem, hogy Pop Valer dr.-nak a liberális pártban elfoglalt pozícióját megerősítse. Ezzel kapcsolatban igen jellemző cikk látott napvilágot a Luptában. A cikk többek között a következőket mondja:

Pop Valer és Lepadatu

„Ismeretes az az erőfeszítés, amelyet Pop Valer hosszú idő óta fejt ki, hogy mint az erdélyi liberálisok szövetségének elnöke, holott a liberálisok vezére évek óta Alex. Lepadatu szenátusi elnök. Az iparügyi miniszter, amióta csak belépett a liberális pártba, kitartóan, időt és áldozatot nem kímélve, igyekezett a liberális párt hegyeken túli szervezeteinek tényleges vezetőjévé lenni. Ez sietség, de különösképpen a cél elérésére felhasznált eszközök nemcsak az erdélyi liberálisok körében váltottak ki elégedetlenséget, de a regáti liberálisok között is. A liberális párt regáti vezetői is elismerik, hogy Lepadatunak régi és gazdag pártérdemei vannak. Az ő munkásságának hozzáértésének és tapintatának köszönhető a liberális párt létezése Erdélyben. Ha ma el lehet mondani, hogy a liberális párt behatolt Erdély bizonyos vidékeire, ugy ez kizárólag Lepadatu műve, akinek a párt hálaival tartozik.

Pop Valert ugyanezen liberális körök azzal vádolják meg, hogy a párttól szokatlan eszközökhöz folyamodik olyan pozíció elérésére, amelyet eddig nem érdemelt ki. Az a tény, hogy Pop Valer egészen friss keltezésű tagja a liberális pártnak, csak növeli az elégedetlenséget az iparügyi miniszter szándékaival és metodusaival szemben. A liberális pártkeretek többször megnyilatkoztak Pop Valer tevével és viselkedésével szemben.

Hasonló tónusban ír a Dimineata is, amely megállapítja, hogy a liberális pártban régen várt tisztázódás vette most kezdetét. A pártkeretek elvesztették tájékozódásukat és a közvélemény azt kérdezte, hogy vajjon a liberális párt — liberális maradt-e még és demokrata. A kormányzás folyamán megnyilatkozó ellentétes tendenciák, bizonyos mozgalmak felkarolása, jobboldali szuggesszió alatt hozott törvények és különböző adminisztratív in-

tézkedések azt a látszatot keltették, hogy a liberális párt nem mozog többé ideológiájának keretei között. Az eképpen a pártprogram körül teremtett konfliktus csak a liberális párt kárára lehetett. Egyesek alátámasztották azokat a társadalmi bomlásra irányuló törekvéseket, amelyeket a liberális párt mindig elvetett. A tisztázás parancsoló szükségesség volt egy olyan pillanatban, midőn a párt választási harcra készül vonulni.

Dinu Bratianu tisztázza e helyzetet

Dinu Bratianu kényszerítve látta magát arra, hogy megjelölje a párt programatikusan orientálódásának igazi vonalát. A brailai beszéd világosan körvonalozta a liberális párt magatartását néhány lényeges problémával szemben. Ugy látszik azonban, hogy egyesek nem értették meg, vagy helyesebben nem akartak számotvetni a pártvezetőség programatikusan utírányaival. A jobboldalra való sodródás tendenciája, olyan intézkedések foganatosítása, amelyek súlyos bajokat okoznak az országnak és zajos helyeslésre találnak a jobboldali sajtóban, arra indították Bébé Bratianut, a párt főtitkárát, hogy ő is lépjen halgatásából. Bébé Bratianu dési beszédében drasztikus figyelmeztetést küldött azoknak, akik figyelmen kívül hagyják a párt programját és hagyományait. Azt mondta:

— A liberális pártnak jelentős erkölcsi tőkét kell megőriznie és megvédenie. Ezt a verejtékesen összegyűjtött tőkét a közjónak kell szentelni és a párt felsőbb érdekeinek és semmiesetre sem lehet például odadobni félrelen ambícióknak és diszkvalifikáló eljáráásoknak.

— Jó lesz, ha résen állunk, ha leleplezzük és megbélyegezzük a párt utjáról való letéréseket, amelyek alantas, a mi szokásainktól idegen személyi számításból erednek, mert ezek megzavarják a pártszervezetek önbizalmát, megtevesztik a leg-higgadtabb gondolkodást és kompromittálják az ingadozó jellemeket.

A liberális pártban senkinek jut feljebb kúnszek vállain. Csak a hosszas, becsületes munka, a vezetőség iránti teljes lojalitás és a mi ideológiánk adhatnak jogokat. Azok, akik nem értették ezeket a parancsokat, amelyek a liberális párt mindenkori erejét képezik, nem maradtak meg a mi sorainkban.

Bébé Bratianu fentebbi súlyos fenyegetéseket tartalmazó célzásai a bucaresti sajtó szerint Pop Valer dr.-ra vonatkoznak. Politikai körökben éppen ezért a beszéd élénk kommentálás tárgyát képezi.

„Ausztria nem hagyja magát semmiféle nemzetközi viszályba belerántani“

Schuschnigg kancellár nagyjelentőségű külpolitikai beszéde

Bécs, október 9. (Rador.) Schuschnigg kancellár tegnap a hazafias front 200 ezer tagja előtt beszédet és kijelentette, hogy az osztrák kormány szilárd elhatározása, miszerint nem hagyja magát belerántani valamilyen nemzetközi viszályba. Ausztria meg akarja őrizni belső békéjét. A bolsevizmus nem jelent veszélyt Ausztria számára. Ausztria maga kívánja irányítani sorsát tradícióinak és az osztrák nép törvényes törekvéseinek megfelelően. Tiszteletben kívánja tartani a szerződéseket és sértetlenül fenntartani függetlenségét. A német kulturából táplálkozik, de a kormány nem fog megtérni az országra nézve

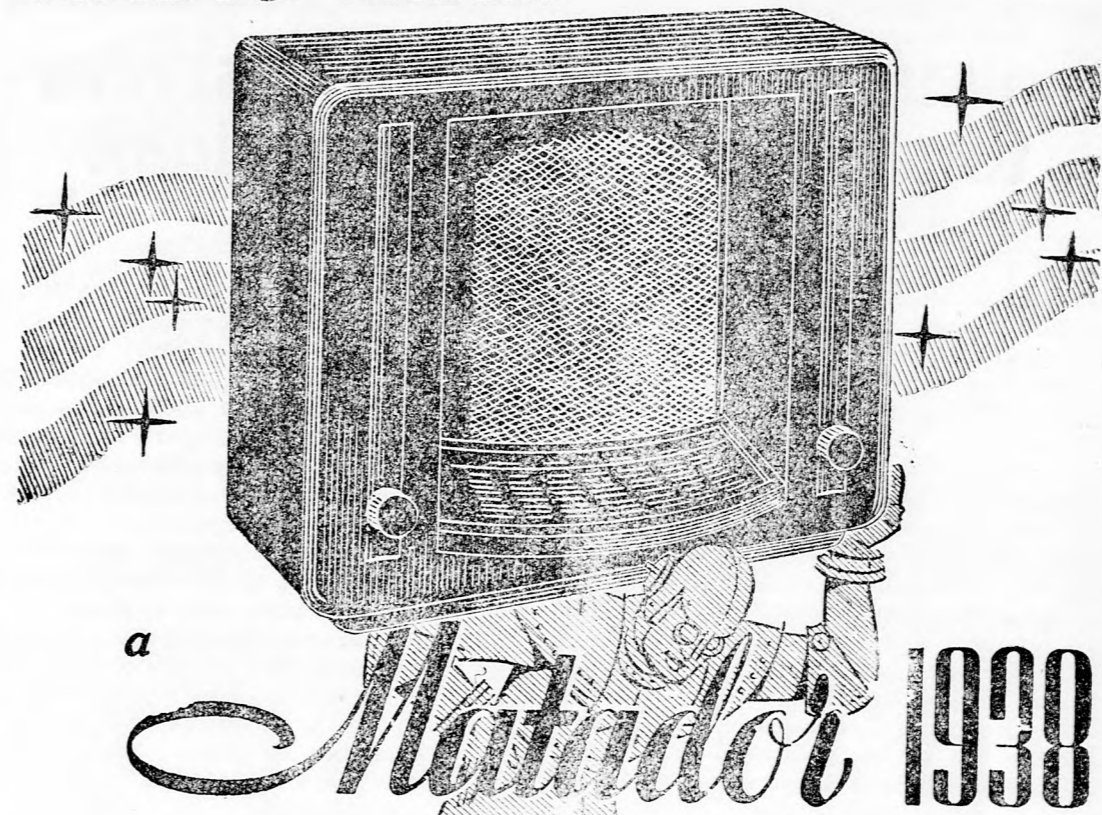
semilyen téren káros magatartást. Schuschnigg végül ígéretet tett arra nézve, hogy jövőre új alkotmánya lesz Ausztriának.

Erdély és Bánátban 15 éve jól bevezetett cég elsőrangú eladási szervezettel, prima referenciákkal és garanciával átvész csakis

komoly képviselőket

„Organizátor“ jellegre a kiadóra kérek.

PHILIPS megnyitja az 1938-as RÁDIO' szezon

PHILIPS, a világ legnagyobb rádiógyára, bemutatja a rádió technika legutolsó vívmányait, az 1938-as szimfonikus szériával.

MODELLEL

Egy 4 + 1 csöves Superheterodin otdóval és duódió-trióddal.

Permanens dinamikus hangszóró.

Újszerű konstrukció - rövid-közép és hosszú hullámhosszal.

Nagy szelektivitás nagy hang-erőséggel.

Magashangolász diafragma.

PHILETTE
SERENATA
CANTATA
SZIMFONIA
TELEPES:

BARCAROLA BALADA

PHILIPS
Radio

Szimfonikus
Szeria
1938

AZ ÖSSZES MODELLEK 1 ÁRÁB PHILIPS-MINIWATT LAMPÁKKAL VANNAK ELLÁTVA

Az összes 1938. típusu rádiók már raktáron ELECTRICA Cluj, P. Unirei 28. Hotel Central épület

Egymillió lej tökével
társulnak rentabilis, jól bevezetett iparvállalathoz
„Kereskedelmi munkaerő“ jellegre.

amint dr. Sáska — természeti ten nagyon gazdán tudományos életét, az absz- megpróbáltatásai

KÖZGAZDASÁG

Minimális adó alá eső részvénytársaságok adópótlékainak megállapítása

Miután a bíróságok az adófelülvizsgálati tárgyalásokat megkezdték, időszerűnek tartjuk újabb is azon sérelmekkel foglalkozni, melyek a részvénytársaságokat az 1937. évi adótörvény módosításával érték. Teljesen mellőzve ezen új törvény jelentőségének gazdasági szempontból való tárgyalását és nem foglalkozva az adók nagyságának mérlegelésével, nem keresve, hogy ezek az adók megfelelnek-e az egyes adóalanyok jövedelmének vagy sem, ez alkalommal tisztán a törvénynek adótechnikai szempontból való bírálatával és annak a kivetések alkalmazásával történt hibás magyarázatával akarunk foglalkozni. A kérdés annál is inkább tarthat igényt azon részvénytársaságok érdeklődésére, melyekre a törvény hatása kiterjed, mert a bíróság lesz hivatva mindazon kérdésekben határozni, melyek sem a kivetés, sem a fellebbezési tárgyalások során megnyugtató elintézés nem nyertek.

Az 1937. évi módosított adótörvény életbe léptéig azok a részvénytársaságok, melyek mérlege veszteséggel zárult, vagy melyeknek az adótörvény előírásai szerint felállított mérlege nem mutatott legalább a társaság saját tőkéje egy százalékának megfelelő nyereséget, ezen minimális nyereség, vagyis tőkük 1 százaléka után voltak kötelesek adózni.

Az új törvény a minimális adóalap kiszámításának ezen módját elhagyta és kimondja, hogy hárommillió lej meg nem haladó saját tőkével bíró részvénytársaságok minimális adója az lesz, melyet az adótörvény 30. szakaszában foglalt táblázat a XII. csoportba osztályozott adózók részére előír. A hárommillió lejnél több, de ötmillió lejt meg nem haladó saját tőkével rendelkező részvénytársaságok ugyanezen táblázat XIII. csoportjába sorozott adózókkal egyenlő adót kötelesek fizetni. Az ötmillió lejnél nagyobb tőkével bíró részvénytársaságokra vonatkozólag a törvény fenntartja a minimális adó kiszámításának régi rendjét azzal, hogy ezek adója 35 000 lejnél kisebb nem lehet.

A törvény tehát eltért az ötmilliónál kisebb tőkés részvénytársaságoknál a minimális adóalap megállapításától és helyébe minimális adót állapított meg.

Ha vizsgáljuk, hogy a megállapított minimális adók az érvényben levő adókulcsok szerint (ipari vállalatoknál 7%, kereskedelmi vállalatoknál 9%) mely adóalapnak felelnek meg, úgy a következő eredményekre jutunk: Hárommilliónál kisebb tőkés iparvállalatok legkisebb adóalapja 357 000 lej, hárommilliónál kisebb tőkés kereskedelmi vállalatok legkisebb adóalapja 278 000 lej, 3-5 millióig terjedő tőkés iparvállalatok legkisebb adóalapja 428 000 lej, 3-5 millióig terjedő tőkés kereskedelmi vállalatok legkisebb adóalapja 333 000 lej.

Miután pedig a minimális adó kiszámítása csak a vállalatok tőkéjét veszi tekintetbe és teljesen figyelmen kívül hagyja azokat a levonásokat, melyeket az adótörvény akár amortizáció, akár tartalékolás céljaira engedélyez, ezen adóalap lényegesen magasabban értékelhető.

Adótechnikai szempontból azonban ellentmond a minimális adóknak ezen tisztán a tőkére alapított megállapítása az általános adózási elvnek, mert ugyanazon jövedelmet, adótörvényünk egész felépítésével ellentétben, ismételt adóztatja meg.

Adórendszerünk egyik legfőbb elve, hogy egy és ugyanazon jövedelem csak egyszer vonható adó alá és elkerülendő bármely jövedelem kétszeres megadóztatása. Ez az elv eddigi adótörvényeinkben soha nem került el a törvényhozás figyelmét.

Ellentétben ezzel az elvvel, hogy a minimális adó nem veszi tekintetbe a mérlegben szereplő azon jövedelmeket, melyek után akár házádo, akár tőkekamat adó már lefizetve lett. Az első az adótörvény 31., a második pedig 33. paragrafus mentesíti a kereskedelmi adó alól. Hasonló elbírálás alá kell vonnunk, hogy a minimális adó kereskedelmi adó alá vonja, illetve ezen adó megállapításánál nem veszi tekintetbe a más társaságoktól eredő, tehát már egyszer megadóztatott

jövedelmeket, sem azon osztalékokat, melyeket a vállalat részvényeseinek kifizetett és melyek után azok külön adóztak.

A törvény tehát az ötmilliónál kisebb tőkés vállalatok minimális adójának megállapításánál sem azok tényleges eredményére nem volt tekintettel, megvonta azokat a törvény által engedélyezett adómentes tartalékolás kedvezményeit, végre pedig adó alá vonta már megadóztatott jövedelmek sorozatát és azt a jövedelmét is, melyet részvényeseinek kifizet és melyek után azok adóztak.

A részvénytársaságok minimális adójának ezen adórendszerünkkel ellentétes és az adótörvény felépítésének teljes mellőzésével történt beiktatása a végrehajtásnál a legnagyobb zavarokra és ennek következtében sokféle önkényes magyarázatra és következtetésre adott alkalmat.

Ismételt hangszóljuk, hogy az adó és illetéktörvények szó szerinti szövegük szerint értelmezendők és azok magyarázatánál semmiféle kiterjesztések, vagy következtetések helye nincs.

Az adókievésekkel állandóan ennek a jogszabálynak megsértésével kellett találkozunk, mert a kivételőzottságok, utasításra való hivatkozással, a törvény módosításán túlmenően az önkényes újítások sorozatát alkalmazták és eredménytelenek maradtak a tekintetben a fellebbezések is, mert a fellebbezési bizottságok — bár ötlet rendelkeztek — a bíróságokra bízták a rendelkezésekkel ellentétes elvi kérdések elbírálását.

A törvény helyes értelmezése mellett a változtatás csak annyiban áll, hogy a részvénytársaságok állami adójának minimális összege megállapítottat és ez a minimális adó volt kivetendő azon vállalatokra, melyek megállapított jövedelmétől számított állami adó ezen összeget nem érte el. Nem változtatt meg sem az adópótlékok (aditionálék) megállapítására, sem a komplementáris adóra vonatkozó szabályok és azok változatlanul voltak alkalmazandók.

Nem a törvényből következnek, hanem külön miniszteri rendeleten alapszik, hogy a minimális adóval megrótt vállalatok az 1937-38. adóévre kivételesen komplementáris adót nem fizettek. Ezen rendelet sokkal később — már a kivetések során — jelent meg, midőn illetékes köröknek sikerült a minisztert felvilágosítani arról, hogy különösen

BOGARAK, fűcsök, poloskák, svábbogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók

EXTRA-KATOL

Japán rovarpor által
Képgros:
G. H. Galtzezar
București 1
Str. Șelari 7

a kis részvénytársaságokat az új adótörvény egzisztenciájában támadja meg.

Semmiesetre sem soroztattak a részvénytársaságok a törvény 30. szakasza szerint osztályozott adófizetők sorába. Világosan kitűnik ez a törvény szövegének helyes értelmezéséből, mely osztályozásról nem szól, hanem csak annyit mond, hogy az osztályozott adófizetők XII., illetve XIII. csoportjába sorozott adózókkal egyenlő állami adót fizetnek. Ha a törvény a részvénytársaságokat osztályozni akarta volna, úgy bizonyára megállapította volna ennek helyes és kétséget kizáró szövegezését.

Nem esnek a részvénytársaságok az osztályozott adózókkal egyenlő elbírálás alá és nem tekinthetők olyanoknak azért sem, mert az utóbbiak adója 3 évre állapított meg míg a részvénytársaságok adója változatlanul évenként vettetik ki.

Végre pedig az a körülmény, hogy a részvénytársaságok a törvény erejénél fogva komplementáris adó alá esnek még megerősíti ezen megállapítást, mert az osztályozott adózók a törvény 30. szakaszának 8. bek. alapján mentesítve vannak a komplementáris adó alól.

A részvénytársaságok tiszta jövedelmének az adótörvény előírásai szerint való pontos megállapítása nem veszítette el jelentőségét még abban az esetben sem, ha azok minimális adó alá esnek és nem tartalmaz a módosított törvény sem oly intézkedést, mely e tekintetben a törvény előírásait megváltoztatná. Ezzel szemben, úgy az első foku kivetésnél, mint a fellebbezési bizottságok is, az adókievések jövedelem megállapításánál annakvizsgálatára szorítottak, hogy az meghaladja-e a minimális adónak megfelelő adóalapot vagy sem, mellőzve annak a törvényben előírt módon való pontos meghatározását.

Legsúlyosabb volt azonban az adókievésekkel követett azon eljárás, hogy bármily összegben is állapított meg a minimális adó alá eső részvénytársaságok adókievések jövedelmét, az önkényesen, minden minden törvényes rendelkezés nélkül, sőt annak ellenére 250, illetve 300 ezer lejre emeltetett fel és az aditionálék ezen alapon számítottak ki. Ezen eljárás teljes mérvben törvénytelen és miután ez ellen az adófizetők a fellebbezési bizottságoknál sem kaptak orvoslást, a felülvizsgálati kérések rendkívül nagy száma fogja a bíróságokat foglalkoztatni.

A vállalatok kénytelenek voltak a felülvizsgálat során első sorban a tiszta jövedelmek az első foku kivetés által mellőzött pontos megállapítását, másodsor pedig az aditionálék kiszámításának alapjául szolgáló adóalapnak meghatározását, illetve annak eldöntését kémi, hogy azok mily alapon vendők ki.

Az első foku kivetés, talán felsőbb utasításra az aditionálék kiszámításánál az adóvény 69. szakaszának 3. bek. szerint járt el, mely azonban kizárólag a 30. szakasz alapján osztályozott adózókra nyerhet alkalmazást.

Ugy véljük, hogy kellőleg megindokoltuk, hogy a minimális adó alá vont részvénytársaságokra vonatkozólag az adóvény nem tekinthető és a módosított adótörvény azon túlmenően, hogy az 5 milliónál kisebb tőkés vállalatoknak az államtól illető minimális adókat megállapította, a részvénytársaságokra vonatkozólag a törvény intézkedéseit érintetlenül hagyta.

Ennek megfelelően tehát a részvénytársaságokra vonatkozólag a törvény intézkedéseit érintetlenül hagyta.

Ennek megfelelően tehát a részvénytársaságok aditionális adói a törvény 69. szak. 2. bek. szerint a vállalatok valóban elért jövedelmét után voltak kivetendők, azok mikénti kiszámítását pedig a törvény 31. szak. 1. bek. pontosan előírja.

Schlesel Richard

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közleménye. Az érdekelt tudomásra hozzuk, hogy Egyiptomban az egészségügyi miniszter úr írt hírt vasútyak szállítására 1937-38. évre. Az árlejést legkésőbb november 3-ig megtartják.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, október 10.

București, 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek, időjárás-jelentés. 9.55: Istentisztelet közvetítése. — 13: Hírek. 13.10: Tandin zenekar, a színterben. 14.10: Hírek. 15: Gazdasági hírek. 19: Műszaki üzenetek. 19.10: Katonazene. 20.20: Feloivasás. 20.40: A vasutas zenekar hangversenye. 21.15: Rádózenekar hangversenye. 22.30: Hírek, sport. 22.55: Szórakoztató gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I, 10.30: Hírek. 11.20: A haditengerészeti műemlék avatása. 11—12.15-ig: Istentisztelet. 12.40: Lemezek. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: Operaházi zenekar. 14.30: Előadás. 14.45: Hanglemez. 16: Gazdálkodás. 16.50: Hárfaszámok. 17.15: Magyarország—Ausztria válogatott labdarugómérkőzés második félidője. 1.15: Szalonzene. 18.45: Előadás. 19.15: Magyar nóták. 20.30: Az Operaház diszeldadása. 21.30: Hírek. 22: Előadás. 22.50: Hangversenyzenekar. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Hétfő, október 11.

București, 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek, időjárás-jelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sport-hírek. 13.40: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Szimfónikus lemez. — 19.50: Szórakoztató éne. 20.55: Feloivasás. 21.15: Csak Radio Romania: Lemezek. Csak București: A Radulescu együttes hangversenye. 22.10: Petela Mia énekel. 22.30: A két állomás együtt: Hírek. 22.45: Vendégfői zene. 23.45: Hírek külföldre németül és franciául. 23.50: Hírek.

Budapest I, 7.45: Torna, gramofon, éntrend. 11: Hírek, utána feloivasások. 13: Déli hangverseny. 13.05: Énekszámok. 14.30: BSZKR-t zenekar. 17.15: Diáklőra. 18: Előadás. — 18.30: Jazz. 19.30: Munkásfőra. 20: Kétzongorán magyar nóták. 20.30: Nyíró József elbeszélése. 21.05: Lemezek. 21.30: Előadás. 22.10: Hírek. 22.35: Francia és angol nyelvű előadás. 23.50: Cigányzene. 24: Hírek. 1.05: Hírek.

Dr. Jakab szanatórium

Budapest, VI., Szondy-utca 102. sz. Telefon: 194-44.

Belgyógyászati diagnosztikus gyógyintézet
Szívvizsgáló állomás (portabilis elektrocardiograph)
Röntgen-vizsgálatok, vizelet, vér, stb. laboratóriumi vizsgálata.
Méréskelte polgári árak. (Napidíj 8 P-101)

Most érkezett eredeti
nők abát és ruha-modellek
kiállítása
ma, vasárnap egész nap a
REVUE
női konfekció áruházban Cal. Rev. Ferdinand 23.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (voit Zékita uca) 18. Ország-erte elismert kitchő konyha, azoud árak
fűveses kiszolgálás.

Stradny vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה כשר

Japán a kilenc

Kína bejelentette lepezetellenül

Tokió, október 9. (Részletesen) a szertartáson Hirota kijelentette, hogy Japán kilenchatalmi értekezletének "nyilvánították, és sokkal szemben. Tekintve és Abesszinia eseteiben len próbálkozásaira, a N telen olyan magatartást egyuttal a kapitalista állia, Franciaország és az érdekeit szolgálja, me fentartani a világ távoli állapotokat, amelyek am tóak pénzügyi és gazdasúknak.

Egyidejű genfi jelenté kormány közölte a Néprával, hogy elfogadja a tekezetre szóló meghívást. Mint a Havas római Olaszország még nem állást a kilenchatalmi meghívás ügyében. Ha visszautasító határozat csatlakozni fognak. Jap teljes mértékben helyes Gazeta del Milo című l dásnak minősíti a kilenchatalmi. A lap válaszul R tára is, amely tudvaló nyilvánította Japant.

Ugyancsak a Havas hogy hivatalos német tartozkókat magatartású Roosevelt elnök beszédében azt hiszik, hogy a az Egyesült Államok v

Kudarc és Rob

Nem került sor rendezés

Sighet, Gh. Cuza és Rólok máramarosi körútja, verések ellenére is, kudagon mindössze 50 embert tenik beszédek meghápedig Bluc bányáigzgat lépni a cuzisták, a bányat őket. Máramarossziget házban megtartott gyűlé és asszonyt tudtak Gyulafaluban — Lázár I — a paraszok kergetett tátorokat.

A zsidóverések dolgában különösebb bátorságot a Sziget határában megt neví, tagbaszakadt zsidó az alapon visszahírt tál ifutottak. Ezzel szemben esebestették a 72 éves id aki a templomból ballag védtelenül a cuzisták utj Szigeten egyébként ne

Önkényesen ügyvé

Istrai

Sighet, október 9. A sz védek körében nagy izg akció, amelyet a szigeti d ékánja indított a kisebb kamara vezetőségéből ve Istrate Micescu rendszer kamara többségének aka kisélet konkrét formát. A román ügyvédek egyré tömörült és elhatározott kamerai választmányi ki akarnak önként lemondá lyükbe román ügyvédek

Megemlékezett annak arról, hogy dr. Mihail F aulása folytán megüres

Japan nem vesz részt a kilenchatalmi értekezleten

Kina bejelentette részvételét Genfben. Olaszország és Németország lepezeltélendi Japan melé állottak és támadják Rooseveltet

Tókió, október 9. (Rador.) A mai minisztertanácson Hirota külügyminiszter kijelentette, hogy Japan nem vehet részt a kilenchatalmi értekezleten, miután „támadónak” nyilvánították, habár csak „törvényes” önvédelemmel élt a kínai kihívásokkal szemben. Tekintettel a mandzsuria és Abesszinia eseteiben tapasztalt sikertelen próbálkozásaira, a Népszövetség képtelen olyan magatartást tanúsítani, amely egyuttal a kapitalista államok, mint Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok érdekeit szolgálja, melyek igyekeznek fenntartani a világ távoli sarkában a hadiállapotokat, amelyek annyira hasznot hajtok pénzügyi és gazdasági terjeszkedésüknek.

Egyidejű genfi jelentés szerint a kínai kormány közölte a Népszövetség főtákkárával, hogy elfogadja a kilenchatalmi értekezletre szóló meghívást.

Mint a Havas római tudósítója jelenti, Olaszország még nem foglalt határozott állást a kilenchatalmi értekezletre szóló meghívás ügyében. Hangsúlyozzák Japan visszautasító határozatát, amelyhez ők is csatlakozni fognak. Japan magatartását teljes mértékben helyesli Olaszország. A Gazeta del Milo című lap kollektív támadásnak minősíti a kilenchatalmi összejövetelt. A lap válaszul Roosevelttel nyilatkoztára is, amely tudvalóleg támadófelnek nyilvánította Japánt.

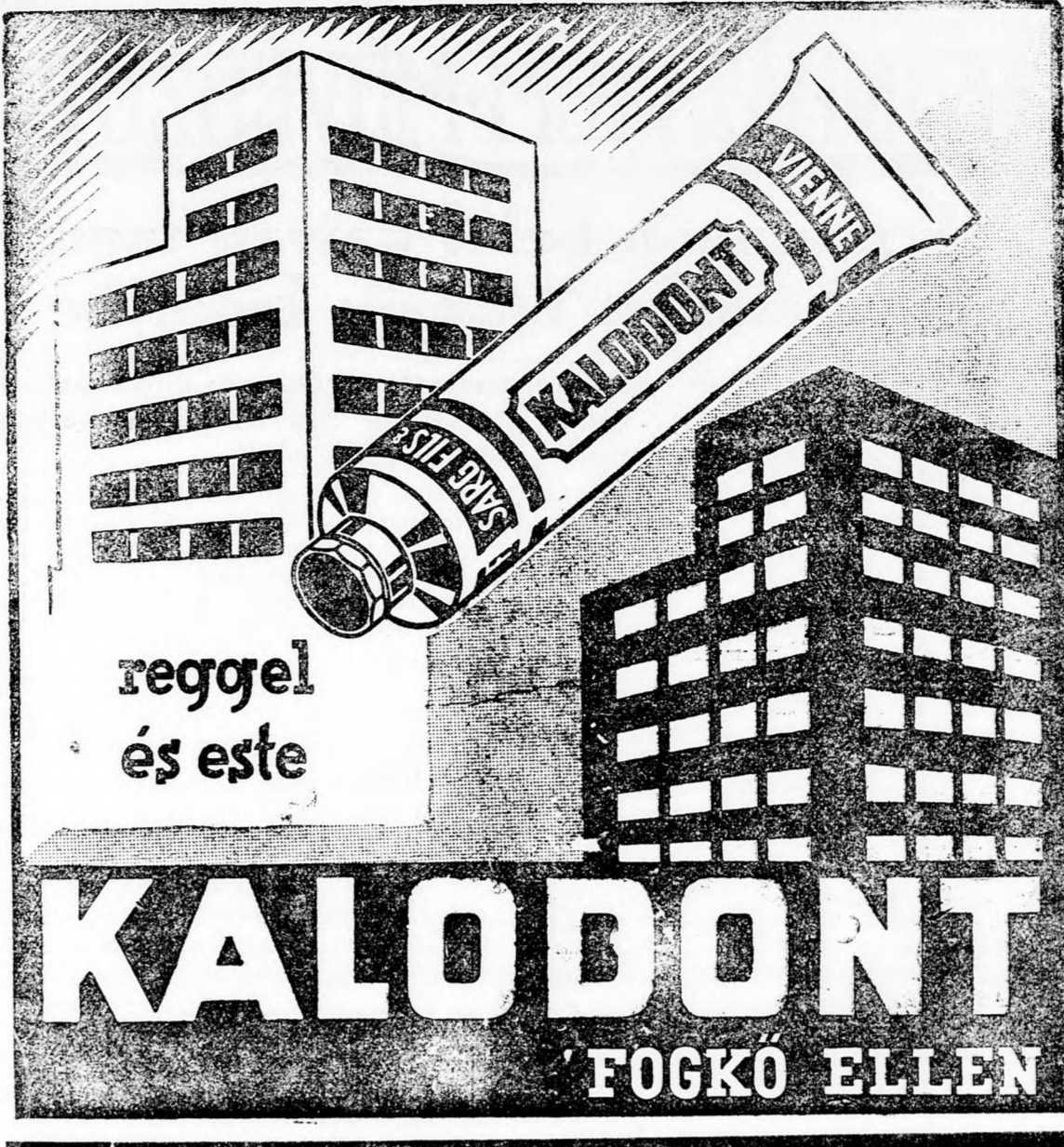
Ugyancsak a Havas jelenti Berlinből, hogy hivatalos német körök felhagytak tartozkodó magatartásukkal, amivel eddig Roosevelttel elnök beszédét kezelték. Berlinben azt hiszik, hogy a nyilatkozat folytán az Egyesült Államok véglegesen felhagy-

tak a kínai-japan viszályban való szemlegességükkel. A lapok kiemelik az amerikai elnök gesztusának nemzetközi jelentőségét, ami egyidőben történt Japannak a Népszövetség által való erkölcsi elítélésével és ami lehetővé teszi minden államnak, hogy magánjellel felleljen Japannal szemben, sőt gazdasági lépéseket tegyen ezen ország ellen. Tehát ahelyett, hogy hozzájárult volna a pacifikáláshoz, Genf és Washington szolidáris gesztusa inkább olyan természetű, mely általánosíthatja a viszályt és ezáltal a spanyolországi beavatkozáshoz hasonló cselekedetekre vezethet. Ezzel kapcsolatban nem lehet kizártnak tartani, hogy a szovjetek által Amerikában eszközölt hadianyag-rendelések Kinának szólhatnak, ami lehetővé tenné az Egyesült Államoknak, hogy mentesítsék magukat a szemlegességi törvénytől és közvetítőnek használják fel a szovjeteket.

Hull külügyminiszter Rooseveltnél

Washingtonból jelentik, hogy Roosevelttel tegnap, miután visszaérkezett a Fehér Háza, azonnal fogadta Hull külügyminisztert, Norman Davist és Wellet, akikkel a távolkeleti helyzetéről tárgyalt. Az újságíróknak nem nyilatkozott az elnök, de Hull leszögezte, hogy egyelőre Genf részéről az Egyesült Államok nem kaptak meghívást a kilenchatalmi értekezletre való részvételre.

Newyorki jelentés szerint Pittman szenátor kijelentette, hogy a kilenchatalmi értekezlet által hozható legmegfelelőbb határozat a pénzügyi és gazdasági bojkott lenne, ami egyuttal elejét venné a háborus veszély terjedésének is.

lással, hogy az ügyvédkongresszus határozata értelmében a zsidó ügyvédek felvétele általános revízió alá esik, ami a régi kisebbségi ügyvédek pozícióját, így választmányi tagságát is illuzóriássá teszi. Ennek alapján azt követelte a prodékán, hogy a választmány kisebbségi tagjai mondjanak le és új tagokat válasszanak tisztán többségi ügyvédekkel álló tanács alakítására. A kisebbségi ügyvédeknek ezzel szemben az volt az álláspontjuk, hogy a prodékánnal együtt az egész vezetőség nyújtsa be lemondását és alapszabályszerűen írjanak ki új választásokat.

Ilyen előzmények után történt, hogy Joan de Kovács prodékán tegnap délelőtre értekezletre hívta össze a 15 román ügyvédet.

Három többségi ügyvéd — köztük dr. Kindris Vasile, a megválasztott elnök és dr. Lázár Sándor, volt polgármester — nem jelentek meg, ketten viszont a gyűlés alatt vonultak ki az értekezletről. Másik két román ügyvéd a prodékán javaslata ellen szavazott: dr. Bota Simon és dr. Rednik József. Az együttmaradt 8 román ügyvéd ezután elhatározta, hogy dr. Báthori Endre, dr. Székely Menyhért és dr. Klein Athur kisebbségi ügyvédek választmányi tagságát semmisnek nyilvánítják és helyükbe dr. Bota Grigore, dr. Dan Mihály és egy később kijelölendő román ügyvédet választottak meg.

A kisebbségi ügyvédek körében általános megdöbbenést váltott ki az értekezlet határozata.

Kudarc kíséri az ifjabb Cuza és Robu máramarosi körutját

Nem került sor rendezvényekre a cuzista képviselők szigeti látogatása alkalmával

Sighet, Gh. Cuza és Robu cuzista képviselők máramarosi körutja, a szörványos zsidóverések ellenére is, kudarcot ért. Sugátora mindössze 50 embert sikerült összegyűjteniük beszédek meghallgatására, amikor pedig Bluac bányagazgató ellen akartak fellépni a cuzisták, a bányamunkások elkergették őket. Máramarosszigeten a Városi Színházban megtartott gyűlésre alig száz férfit és asszonyt tudtak csak összehívni. Gyulafaluban — Lázár Ilés szülőfalujában — a parasztok kergették el a cuzista agitátorokat.

A zsidóverések dolgaiban sem tanusítottak különösebb bátorságot a cuzista agitátorok. Sziget határában megtámadtak egy Perl nevű, tagbaszakadt zsidó fuvarost és amikor az alaposan visszalépett támadóira, a cuzisták elfutottak. Ezzel szemben inzulálták és megsebesítették a 72 éves id. Jakobovits Aólfot, aki a templomból ballagott haza, amikor védtelenül a cuzisták útjába került. Szigeten egyébként nem került sor egyet-

len komolyabb rendezvényre sem. A zsidóság vezetői, dr. Danzig főrabbi és Joszovits Lipót hitközségi elnök intervenciójának fogadták volt, amennyiben a hatóságok széleskörű övintézkedéseket tettek és a legnagyobb körültekintéssel jártak el dr. Hodor Gyula polgármester és dr. Giuman alispán utasításai szerint. A város utcáin rendőr és katonai járőrök cirkáltak. Schifor csendőrmegyő viszont a falvakon kísérelt nyomom a cuzista agitátorokat, hogy megakadályozza a rendbontást. Szombaton Felsővson jártak a cuzisták, ma pedig Borsán. A borsai zsidóság körében érthetően izgalom uralkodik, de remélhető, hogy nem ismétlődnek meg az 1920-as események.

Robut egyébként a cuzista párt máramaromegyei tagozatának elnökévé választották meg. Pascu tanár alelnök lett. Micu igazgató, akiről tegnapi számunkban, mint a cuzista párttagozat elnökéről emlékeztünk meg, kilépett a párt kötelékéből s hír szerint a nemzeti parasztpárt felé orientálódik.

Önkényesen lemondatták tisztségükről a szigeti ügyvédi kamara választmányának kisebbségi tagjait

Istrate Micescu szelleme a szigeti kamarában

Sighet, október 9. A szigeti kisebbségi ügyvédek körében nagy izgalmat keltett az az akció, amelyet a szigeti ügyvédi kamara prodékánja indított a kisebbségi ügyvédeknek a kamara vezetőségéből való eltávolítására és Istrate Micescu rendszerének bevezetésére a kamara többségének akarata ellenére. Ez a kísérlet konkrét formát öltött azáltal, hogy a román ügyvédek egyrésze külön testületbe tömörült és elhatározta, hogy miután a kamarai választmány kisebbségi tagjai nem akarnak önként lemondani tisztségükről, helyükbe román ügyvédekkel ültetnek.

Megemlékezett annak idején az Uj Kelet arról, hogy dr. Mihál Florent nyugdíjba vonulása folytán megüresedett a szigeti ügy-

védi kamara elnöki széke. Az új elnökké dr. Kindris Vasile vármegyei főügyészt választották meg. Az elnökválasztás ellen fellebbeszét nyújtott be Joan de Kovács prodékán. A fellebbezés folytán a megválasztott elnök nem foglalta el a hivatalát. A régi tanács, amelynek három kisebbségi tagja van, továbbra is helyén maradt, míg a kamara ügyeinek intézését Joan de Kovács prodékán látta el. Ily módon érthető, ha ebben az ügyvitelben az elnöki választás ellen beadott fellebbezés ügyében egyre késett a döntés. A demokratikus román és kisebbségi ügyvédek kérték a választmány összehívását, a Micescu elveit valló prodékán azonban megtagadta ennek teljesítését, azzal az indok-

Ma lesznek a községtanácsi választások Franciaországban

Párizs, október 9. Ma, vasárnap zajlanak a franciaországi községtanácsi választások, amelyre úgy a népfront, mint a jobboldal pártjai nagy előkészületeket tettek. Mint Londonból jelentik, az angol sajtó szerint a francia községtanácsot választásokat

igen nagy érdeklődés előzi meg kül- és beföldön egyaránt. A külföldi figyelem főleg arra irányul, hogy vajjon az utóbbi időkben milyen hangulat alakul ki Franciaországban és mennyire erősödtek, vagy gyengültek a népfront ellenségei?

November első napjaiban hivatalos formát ölt a kormányválság

Mihalache kihallgatáson volt az uralkodónál

Bucuresti, okt. 10. A Dimineata foglalkozva a politikai helyzettel a következőket írja: „E hónap folyamán nem lehet szó olyan eseményről, amely megváltoztatná a belpolitikai helyzetet. Az uralkodó a hadgyakorlatok befejezése után folytatni fogja tájékozódásait és kihallgatáson fog fogadni több párt elnököt. November első napjaiban hivatalosan megkezdődik a válság, úgy hogy a jövő hó közepé felé már kész megoldást találjanak. A kormányelnök és a liberális pártvezetőségnek az a véleménye, hogy az október 14-én és azt követő napokon történő események olyan természetűek lesznek, hogy ki fogják elégíteni azon politikai tényezőket, amelyek a jelenlegi alkotmányos rezsim folytonosságát szívikön viselik. Ilyen értelemben lehet felfogni Maniu gyulafehérvári jelentését is. A kormány biztos abban, hogy ami az utódás kérdésének megoldását illeti, annak nem lesz meglepetészerű jellege.

mindenkiért és mindenki egyért”. Az új politikai párt kérvényét a minisztérium illetékes szervei tanulmányozás alá veszik.

Mihalache audenciája

A Hivatalos Lap ma közli azt a királyi kéziratot, amely 30 nappal elhalasztja a törvényhozó testületnek 1937-38. évi rendes ülésszakának megnyitását.

Mihalache tegnap délután kihallgatáson volt az uralkodónál Sinaiában. Az audencia után a nemzeti parasztpárt elnöke Topolove-nibe utazott.

GF. Filipescu manifesztuma

Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke hétfőn tér vissza a fővárosba Párizsból jövet. A Timpul szerint Filipescu megérkezése után manifesztumot fog intézni az ország népéhez.

Gabriel Marinescu tábornok belügyi államtitkár tegnap délután kihallgatáson volt az uralkodónál Sinaiában.

Tegnap délelőn 1 órakor Párizsból jövet Bucurestibe érkezett Al. Donescu, a főváros polgármestere.

Az igazságügyminisztériumban, — írja a Timpul, — kérvényt nyújtott be a „Solidaritasmul” nevű szervezet, amelyben választási jeli engedélyezését kéri. A szervezet elnöke Ion Cleja Sbaru, aki kérvényében rámutat arra, hogy 53 megyében rendelkezik tagozatok felett és hogy pártjának jelszava: „Egy-

voltak a felül- a tiszta jövede- által mellőzött iszor pedig az lapjúl szolgáló illetve annak mily alapon ve-

n felsőbb utasi- tásánál az adó- szerint járt el, 0. szakasz alap- yerhet alkalma-

megindokoltuk, ont részvénytár- nak nem tekinti- rvény azon tul- kisebb tőkéjü- lető minimális- zvénytársaságok- tézkedését érin-

a részvénytárs- rvény intézkedé- a részvénytárs- vény 69. szak. 2. óban elért jöve- ek, azok mikénti y 31. szak. 1.

schlessel Richard

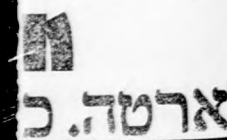
és Ipatkamara tudomására hoz- egészségügyi mi- asággyak szállítá- tejtést legkésőbb

10. műsor közveti- amhírek, időjárás- et közvetítése. — enekar, a színet- asági hírek. 19: atonazene. 20.20: as zenekar hang- kar hangversenye. Szóórakozató gra- közvetítése kül- . Utána: Közlemé-

11.20: A hadi- tása. 11—12.15-ig: zek. 13.20: Pontos i zenekar. 14.30: k. 16: Gazdákma- : Magyarország— rugómérkőzés má- zene. 18.45: Elő- . 20.30: Az Opera- hírek. 22: Előadás. . 24.10: Cigány-

11. műsor közveti- amhírek, időjárás- zek. 13.25: Sport- zemezek. 15: Hírek. onikus lemezek. — 20.55: Felolvasás. ia: Lemezek. Csak gyűttes hangverse- kekel. 22.30: A két 45: Vendégülöi zene. metül és franciául

gramofon, étrend- asok. 13: Déli ha- ka. 14.30: BSZKR-t ra. 18: Előadás. — 20.30: Nyírő József ek. 21.30: Előadás- ia és angol nyelvű e. 24: Hírek. 1.05:

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Husz napon belül hatvan tagu jiddis-társulat érkezik Erdélybe

Solem Alejchem „Ojcer” című dramatizált regénye és egy hatalmas revü-operett kerül színpadra. Josef Sternberg-Sidy Thal és Teffner turnéja litvániai szerződésük előtt

Cluj, október 9. Erdélynek nagy színházi eseménye lesz e hónapban: Románia legjelentősebb és legnagyobb jiddisnyelvű együttese jön hozzánk husz napon belül olyan színarabokkal, amelyekhez fogható sikert tizenkét év óta (amikor a Szomorúságának Énekesével és a Dibbukkal megmutatták a zsidó színművészet életrealitását, sőt magasabb klasszisztát) nem produkált a zsidó színház. Az együttes élén Jakob Sternberg áll, az európai nevű író és rendező, aki néhány év óta a Sidy Thal-Teffner-Max Halm művészcsoport dramaturgja és művészi irányítója. A társulat, amely nemrég még harminc tagot számlált, az idők során hatvan főnyi elsőrendű együttessé bővült nagy zenekarral, balettel és a modern színpad minden díszítésével és kellékével. Három vagont töltenek be az együttes felszerelésével. A művészi eszközöknek ez a bősége jelenti a zsidó közönség fokozott érdeklődését a színház iránt és egyben a hamisítatlan művészet megbecsülését. Josef Sternberg gondoskodott olyan munkatársokról, akik méltók ahhoz a szándékhoz és ama célokhöz, amiket ez a kiváltságosan eredeti művész-lélek tűzött maga elé: megtisztítani a jiddis színházat a primitív és giccs salakjaitól. A dekorációk vázlatait az ország legavatottabb színpadi festői készítették a jiddis együttes számára: báró Löwenthal, Perachim és Rubinger, míg a skiccek alapján Caramalou, a neves piktor készítette a dekorációkat.

„Der Ojcer” — A kincs címe a darabnak, amit a bucaresti és csernovici hatalmas siker után az ökirályságban mutattak be a legnagyobb zsidó elbeszélő, Solem Alejchem egy regénye nyomán. A regényt Josef Sternberg dramatizálta korszerűen, a zsidó népi sajátosságok és a keleti zsidók lelkiességének kivételével. Dióhéjban: egy lengyel városka régt temetőjében egy gyermek Napoleon-aranyat talált, amellyel felbolygatta az egész város nyugalmát. Mindenki titokzatos, rejtett kincsekről álmodozik, aranyásókka válnak az emberek, amíg a hatóság közbe nem lép és amíg egy amerikai rokon meg nem oldja romantikus módon a dráma komplikációit. A dráma és erősen kipoetizált helyzetek alkalmat adnak Teffnernek, főleg azonban Sidy Thalnak arra, hogy tehetségük legjavát adhassák. Az „Ojcer” nyolcvan előadásban adták Bucarestben, amelyből ötven előadásra már elővételben elfogytak a jegyek. Ugyanez történt Csernovicban is, ahol példátlanul lelkes ünnepségekben részesült Sidy Thal és társulata.

A darab kongeniális zenéjét Max Halm komponálta, aki állandó tagja az együttesnek. Jellemző a darab sikerére, hogy Morris

Schwartz, a világhírű amerikai jiddis művész és színigazgató júniusban Palesztinából renak annyira megtetszett a darab, hogy iekötötte amerikai előadásra. A darabban 31 énekszám közül 25-öt Sidy Thal és partnere Teffner énekelnek.

EGY POHÁR VIZ

Hétfőn este van a bemutatója

Teljesen felkészülve áll a színház Scribe vigjátékának hétfő esti bemutatójára, amely az idény kimagasló eseménye lesz. A nagyszerű és utólrérhetetlen Scribe, Harasanyi Zsolt új és szellemes tolmácsolásában olyan frissen és mulattatóan hat, hogy a közönség az érdekesítő mese és vidám jelenetek során, ki nem fogy a szórakozásból és kacagásból. Finom csipkeszerű szavak, csipés és valódi esprít, gyönyörű dekoratív színpad és szobrászati toalettek és kosztümök avatják szinte látványossággá ezt a darabot, amely hasonlít egy meglevenedet Wateau képhez. Bübájos és keccs figurák integetnek, bókólnak a néző felé: bámulj, dobogjon a szíved és nevens rajtunk, hiszen azért keltünk életre, hogy téged mulatassunk és gyönyörködtessünk. A londoni St. James palotában az 1700-as évek idején nagy politikai intrikák és harcok folytak Bolingbroke vicomte volt miniszter, jelenlegi ellenzéki vezér és a ravasz Marlborough hercegnő között, akik a szép, de tehetetlen királynő mögött a saját belátásuk szerint próbálják intézni az ország sorsát. Bolingbroke békepartit, a hercegnő viszont a háboru mellett van, mert így férje, a seregek fővezére busásan nyeréskedhetik, ő viszont a férje távollétében szabadon szöheti a maga kis szerelmi viszonyait. Legújabb kiszemeltje a fiatal, daliás Masham hadnagy, aki azonban semmit sem tud magas pártfogója érzelmeiről, mert fülig szerelmes a hercegnőnek egyik rokonába, a kis Abigail Churchillbe. Közben a királynőnek is igen megtetszik a csinos, fiatal hadnagy és titkon esti kihallgatásra rendeli. A kihallgatás megszéllt jele, hogy a királynő egy pohár vizet fog kérni az udvarnál időző francia követőtől. Ez a pohár viz robbantja ki a hercegnő féltékenységét és innen kezdve a legmulatságosabb jelenetek s helyzetek után diadalmaskodik Bolingbroke békepolitikája, akit a királynő az ujjonnan alakított minisztérium élére nevez ki.

Scribe világhírű vigjátékának

Az egy pohár viz ragyogó, új díszletekkel Mészáros Béla rendezésében 's a legjobb szereposztásban kerül színpadra. A királynő elbűvölően bájos szerepét Erényi Böske játsza, a szerelmes és naiv kis Abigailt Fényes Alice alakítja. Harmath Jolán Malborough hercegnő szerepében jut rendkívül hálás feladathoz. A jelentősebb férfiszerepeket Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád és Dan-csó György alakítják.

RUT KIS KACSA

Karácsony Benő, Nemes Ferenc és Schreiber Alajos zenésvigjátéka lesz a színház első eredeti bemutatója. Premier: péntek este

„Hivatalosan” csak most jelenti be a színház ezt a közeli művészeti és irodalmi eseményt, ami már napok óta közbeszéd tárgya a város közönsége körében és amit a kitünő szerző személyének kijáró felfokozott várakozás előz meg. Karácsony Benő, a sikereiben gazdag kiváló erdélyi író Rut kis kacsá című darabjáról van szó, amely október 15-én, pénteken kerül bemutatásra.

A Rut kis kacsához Nemes Ferenc, az elismert és tehetséges fiatal újságíró ötletes és gördülékeny verseire Schreiber Ala-

jos a színház kitünő karmestere szerzett nagyszerű muzsikát. A rutinos versíró és az invenciózus zeneszerző szerencsés találkozására egész sereg kitünő zeneszámot eredményezett.

Az első felvonásbeli családi törvényszék operaparádiaként megzenésített tárgyalása, a vidéki kértét megzemélyesítő Tompa Pufi részére írt magyaros szám, a finom angol keringő és a Rut kis kacsá című költői szépségű szonon hatásos értékei az izzig-vérig színpadra termett zenés vigjátéknak.

A színház heti műsora

Vasárnap d. u. 3: Csárdás (51-edeszer. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Delliá.

Vasárnap este 9: Urilány szobát keres.

Hétfő fél 9: Egy pohár viz. (Scribe világhírű vigjátéka, amely a Művész Színházban 150 előadást ért meg. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád. Ragyogó, teljesen újszerű kiállításban, eredeti jelmezekkel. Rendező: Mészáros Béla. Premier bérlet 6. szám.)

Kedd fél 9: Egy pohár viz. (Rendes bérlet 6. Irodalmi bérlet 4. szám.)

Szerda fél 9: Egy pohár viz.

Csütörtök fél 9: Egy pohár viz.

Péntek fél 9: Rut kis kacsá. (Karácsony Benő zenés vigjátéka. Zenéjét Nemes Ferenc verseire Schreiber Alajos szerelte. Eredeti bemutató! Főszereplők: Solyomán Magda, Harmath Jolán, Wojtjicki Elvira, Beness Iona, Czopán Flóri, Miklóssy Margit, Gróf László, Jenei János, Nagy István, Tompa Sándor, Csóka József, Réthelyi Ödön, Fülöp Sándor, Homm

Pál, stb. Rendező: Gróf László. Díszletek: Rajnai Sándor és Kudelász Károly. Táncoz: Tebán János. Premier bérlet 7. szám.)

Szombat d. u. 5: A romantikus asszony. (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Rut kis kacsá. (Rendes bérlet 7. szám.)

Vasárnap d. e. 11: Tánase társulatának gyermekelőadása.

Vasárnap d. u. 3: Tánase revü.

Vasárnap d. u. 6: Rut kis kacsá.

Vasárnap este 9: Tánase revü.

URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Vasárnap: A terror. Izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Bette Davies, Edward G. Robinson.

Hétfő, kedd, szerda: Ki volt Sherlock Holmes? Mulatságos fordulatokkal teli izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Heinz Rühmann, Hans Albers, Martheiuse Claudius, Hansi Knoteck, Hilde Weissner.

A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Vasárnap, október 10 (este): Lonjumeani postás.

Hétfő, október 11: Vigözveg.

APRÓ HIRLETÉSEK

Egyszeri költségnél egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleglevelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeggel mellékelve van.

Vesziünk négyszemélyes Landauer fedelesekocsi. Ajánlatot Adler Cluj, Calea Regele Carol II. 41.

Orvosi fakultás felvételi vizsgáira — eredményesen — előkészíték. Cim a kiadóban.

Egyedülálló íz. nő állást keres, mint hávezetőnő. Kötönyben föz. Csak vidékre. Cimet a kiadóba. „Középkoru” jellegre kérek.

Jól bevezetett évtizedes füstertizlet italméressel sürgösen átadó, esetleg 60-80.000 lejjelel pénzes társat keres. Cim a kiadóban.

Peffekt angol-francia tanárno jutányos áron órákat vállal. Str. Dacia 1. Ozv. Zweigene.

Egyetemi hallgatónó elemi vagy középiskolai tanulók sikeres korrepetálását vállalná. Elmenne vidékre is. „Praktikus metodus” jellegre a kiadóba.

Butofozott szobát keresek teljes ellátással, zongora- és fürdőszobahasználatat vállalásos uricsaládnál egyetemi hallgatónó leányom részére. Weinberger Mór Turda.

Két uccai szoba, beszerelt mosdóval, november 1-re kiadó. Str. T. Vladimirescu 18.

Kefesek öt éves kislányomhoz egy intelligens zsidó leányt, aki bírja a román és német nyelvet. „Állandó” jellegre. Braun Sándor Petroseni, Str. Regele Ferdinand 45.

36 éves tisztviselő, özvegy, komoly vállala ba, vagy jó pozícióba benősülne. Fényképpel felszerelt megkereséseket „Munkaerő” jellegre a kiadó továbbít.

Jó családból intelligens íz. fiatalembert jömeneteli üzlet keres benősítésre. „Intelligens, szép leány” jellegre a kiadóba.

Angolok között élő Palesztinából visszatért diák vállalt angol órákat. Cimeket a kiadóba. Kiszolgálóleányokat étterembe keresünk. Str. Iuliu Maniu 33.

Reprezentálóképes egyén, volt gyáros, keres Erdély, Bánát és Bukovina területére utazási képviselőket. „Információ” kibíró” jellegre. Fuchs Satumare, Filipescu 21.

Házasság céljából megismerkedne 35 éves, havi 10.000 lej jövedelemmel bíró, magas, jó megjelenésű, intelligens, urí családból való fiatalember íz. urilánnyal, kinek 250-300 ezer lej hozománya van. Választ „Abszolút diszkreció” jellegre a kiadóba.

Szómebúrdák 3800 lejtől részletfizetésre is kaphatók. Átalakítások, gallerozások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek Bixen-spänner szórészalonban Regele Ferdinand 3. Szembe a kapuval az emeleten.

Szerda, október 13: Parasztecsület. Aurel Tripon tenorista fellépésével és Bajazzók Csütörtök, október 14 (matiné): Bajazzók és Babatündér balett.

SELECT MOZGÓ MÜSORA:

Vasárnap: Igazi férfi. Zenés vigjáték, főszerepekben: Heinz Rühmann, Gusti Huber, Theo Linggen.

Hétfő, kedd, szerda: Az igazi férfi. Bájos vigjáték, főszerepekben: Heinz Rühmann, Gusti Huber, Theo Linggen, Hans Moser.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Vasárnap: Öt világrész leghatalmasabb filmalkotása: Pearl S. Buck világhírű regényének filmváltozata: Az édes anyaföld. Főszerepekben: Paul Muni és Luise Rainer. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 2.30, 5, 7.30 és 9.30-kor kezdődnek. Monopol Metro Goldwin film. Előtte Fox journal.

MUNKÁS MOZGÓ MÜSORA:

Szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. AZ ARULÓ. Nagyon izgalmas cowboy dráma. Fősz.: Dick Foran és Paul Stone. II. Szépségkirálynő. Gyönyörű operett. Fősz.: Dick Powell, Mary Astor és Patt O'Brien. III. Journal.

FELL

Az i

Ismertem egy rend magánéletében csak ket követő öregurat, ben nagy port felvert latban a következő V jegyzést tette:

— Izlésem, hajlam tem szerint bármenny től, mégis belátom, nagyipari századunkb illetőleg bűnözés, ugy

Amikor megdöbben tem az öregurat eme kairól váratiarull há nyugodt, csaknem szá miával próbálta meg

mialatt acélszürkecs ság s a gondolatból szö tüz csillant meg: — Megértem csodá

tom, hive az erénynek moralista ajkairól ha lentéseket. De ha a zünk, talán olyan ok

ni, amelyek még a erkölcs, sőt az általa Rend szempontjából felfogásomat a bűnrő

rosok iparosított bünt — Konzervatív em

tatta — és nem va feifordulásnak. S épp vagyok, nem lehetek

dek forradalmárokná tit valami szürke, sz tott és színtelenített

átvarázsozni. De mar korlati szempontokná

— Mit gondol, — detten csengett most

tétel folytán holnapr bün a földön, ha a n kicsiny falvakban egy

akadna többé, aki a vek egyetlen paragraf lenne a világból, mi

őnkéből, melyet ha ne tesnek, de a multhoz

szonylagosan a legelv lek? Ha nagyvárosain a világi kasztja, az a

egyszerre beszüntetn holnapra fölöslegessé szervezett rendőrsége

nak a legjobb büntet vállalatok, a nagy tre letési osztályai, a lak

ága; a gazdag ember gyázatossga hanyag szóval olyan intellekt

ség és egyes foglalko pangás állana be, am

tené meg társadalmu ket amugys kikézedt

giák és világnözetek semmiesetre sem vol

Amikor meglepő ki alatt egyetlen szó nem hogy tiltakozzam e s len „az öregur, meg

pathétikus hangnemb — A Teremtés kezé mással a Jó és a Rossz Sátán szelleme. Ez a világot, ez teszi, h

tulsulysba, néha a ross harcoznak, elvesztené ket, elvesztenék lell ha nem volna többé e colni. Ha mindezt te barátom, ugy be kell nem az isteni rend, a lázadoznak, hanem é örök Törvény védelm

Régen hangzottak mondotta őket, azó küzdeni: szive egy er tő hantja alatt porla a dudva és a feledés. Magam is gyako öreg barátomról, akie pedig s hogy bölcsel

do'atsorai most esse aktuális hírek köszö

Dr. Szinetárné
Mme ILLA
külföldi tanulmányutjára hazaérkezett.
KOZMETIKA:
kezeléseit megkezdte.
Tanítványok kiképzése.
Cluj, P. M. Viteazul 39. I. em. Tel. 18-09.

Egzisztencia!
Oradeán a központban tizenöt éves jömenetelű
elektroipari- műszaki üzlet
és műhely eladó betegség miatt. Szerszám, műhely és üzletberendezés ötvenezer lej. Erdéklődéseket „Egzisztencia” jellegre Rudolf Mosse Oradea továbbít.

HIREI

Amnesia készül a kir...
Bucurestiből jelentik: A...

A kávéházi zene- és a...
Bucurestiből jelentik: A rendő...

Ötvenzázalékos vasúti...
Bucurestiből jelentik: A rendő...

H.A. MAR GUND...
akkor csakis a legfinomab...

Prime...
Extra-Primissima és Luxu...

Beszakadt egy olaszor...
Bucurestiből jelentik: A timi...

Amnesia erőkifejtése...
Bucurestiből jelentik: A Timpu...

Orvosi hír. Dr Kertész...
narosszigi orvos több hetes...

Megtalálták a jávai kor...
Londoni jelentés: A holland...

Zsidó Kórházi Bál 1938...
Zsidó Kórház javára ma ren...

Zsidó Kórházi Bál 1938...
Zsidó Kórház javára ma ren...

Zsidó Kórházi Bál 1938...
Zsidó Kórház javára ma ren...

Zsidó Kórházi Bál 1938...
Zsidó Kórház javára ma ren...

FEMINA...
Ertesíti az i. t. hölgyközö...

WIZO Zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

El nem mondott beszéd

Irtó: MOLNÁR ANNUS (Oradea)

Nem régen egyik előkelő karitatív egyesü...

Leközlöm hát ezt a gondolatot, mert remé...

Békeidők zsidó asszonyainak legszebb te...

Azonban éreznünk kell és érezzük is mind...

Es mert a mi zsidó asszonyaink mindezt...

Nem parancsoló kötelesség-e, hogy mi,...

konykodás, mely minden esetre feltétlenül...

érzi a történelmi idők szavát, hogy most...

Ma több helyen kell dolgoznunk és minden...

Igy látom és a mai zsidó asszonynak a fel...

a palesztinai Wizo-Executive fizeti a pales...

Ajánlatos, hogy a föderációk lehetőleg fi...

Az erdélyi Wizo vezetősége úgy döntött...

Őszi levelek

Ősz van, sárga, reménytelen, hervadó ősz...

Levelek... Ti hervadt boldogjai az őszi szél...

Nem rólatok akarok most beszélni, hanem...

A városokból is érkeznek levelek. Megint...

A városokból is érkeznek levelek. Megint...

nak tartják az új iskolatáskákat gyermekeik...

Erec Jisrael: a való élet! Ezt mesélik a...

Reálisak vagyunk. Falvaikon, városain...

Kedves, biztató erci levelek, itt, egy cso...

Mellettek helyezek társul egy kis testvért...

Ez az idegen testvéreitek így szól hozzám...

Hiszzen nekünk cionistáknak mindig csak...

GOLDSCHMIDT ANNA

Propaganda kurzus Palesztinában

A londoni Wizo-Executive felhívása az erdélyi Wizo föderációhoz

A londoni Wizo-Executive körlevélben érte...

Dr. Mirjam Scheuer Goldes vezetése alatt...

- 1. Bevezetés: tanulmányi utazások Erecben.
2. Elsőrendű szakemberek előadásai kolonizációról...
3. Szervezési és propaganda kiképzés.

Az organizációs és propagandaosztály a...

A kurzus november elején veszi kezdetét

A kurzus előadásait és rendezvényeit csak...

Szörme-divatban — divatszörmékben Weisz Ernő szücs vezet. CLUJ, Calea Regele Ferdinand 12. szám.

AZ UJ Dr. LENGYEL SZANATÓRIUM Cluj-Kolozsvár, Str. G. Jdu 3 A) Románia legmodernebb gyógyintézete...

HIREK

Amneszia készül a király születésnapjára. Bucarestből jelentik: A Tempo jelenti, hogy az igazságügyminisztérium jogügyi osztálya az uralkodó születésnapja alkalmából megrendezésre kerülő ünnepségekre vonatkozó kérelmeket dolgozza fel.

A kávéházi zene- és a csendreidelet. Bucarestből jelentik: A rendőrprefektúra tudatolta a kveszturákkal, hogy azon helyiségekben, amelyeknek jogukban áll éjjel 12 óra után is nyitva tartani, a zárórág zenélhetnek zene a feltétellel, hogy a zene ne hallatszódjon ki.

Ötven százalékos vasuti kedvezmény a munkásoknak. Bucarestből jelentik: A CFR 50 százalékos kedvezményt nyújt a Romániában dolgozó külföldi és külföldön tanuló román diákoknak. A kedvezmény minden szünidőben a munkaviszony alapján kétszer érvényesíthető.

HA MÁR GUMMIT
akkor csak a legfinomabb, feltétlenül biztos BRILLIANT

Beszakadt egy olaszországi gyár tetője és tizenegy munkást maga alá temette. Milanóból jelentik: Brescia mellett egy javítás alatt álló gyárhelyiség tetője beszakadt, amely tizenegy munkást maga alá temetett. A romok alól eddig két halottat és tizenöt súlyos sebesültet emeltek ki.

Amneszia Erdőkíhágásokra. Bucarestből jelentik: A Timpul értesülése szerint az igazságügyminisztérium jogügyi osztálya annak lehetőségével foglalkozik, hogy az Erdőkíhágásokra kegyelemszót fog javasolni a dekretumot majd az uralkodó elé terjesztve aláírás végett.

Orvosi hír. Dr. Kertész József máncsaroszigeti orvos több hetes külföldi Röntgen tanulmányutjáról hazatérkezve rendeléseit Dr. Gh. Sincal 35 alatt újabb megkezdte.

Megtalálták a jávai kor emberének teljes koponyáját. Londoni jelentés szerint Jáva szigetén, Trinil mellett, dr. van Königsvald, a holland keletindiai geológiai állomás vezetője megtalálta a jávai korszakbeli ember teljes koponyáját. A leletnek rendkívül nagy a tudományos jelentősége. A koponya gyümölcse és kiegészíti azt a leletet, amelyet 1891-ben ugyanezen a helyen Dubois holland hadnagy talált. Dubois tudvalevően megtalálta annak az embernek maradványait, aki átmenet volt a majom és az ember között és amelyet a tudomány jávai átmenetes járó majomembernek nevez. Dubois hadnagy az átmeneti kor emberének koponyafülszélét találta meg. Ezt a leletet egészíti most ki van Königsvald lelete. A koponya arra mutat, hogy a jávai ősember gyengelelkének térfogata legalább 50 százalékkal nagyobb volt, mint a legnagyobb gorilláé és általában az emberi értelem határát megközelítő értelmi színvonalon állott.

Zsidó Kórházi Bál 1938 január 7. A Cluj-i Zsidó Kórház javára megrendezett bál rendezőbizottsága tegnap tartotta meg első ülését, mely ennek az Erdélyi társadalmában vezető helyet elért ünnepségnek a határnapját 1938 január 7-én állapította meg. Különös fontosságot ennek a bálnak az ad, hogy a kórház é napokban tölti be működése tizenöt évét, mely egyben egy nagyszabású kiépítési és továbbfejlesztési program megvalósításának a kezdetét is jelenti. E két esemény fontosságának megfelelően a rendezőbizottság is fokozott aktivitást és gondot kíván fordítani, hogy a sikerrel biztosítsa és ezert a rendezőségben a társadalom legértékesebb és legtehetősebb tényezői foglalnak helyet, akiknek gyakorlata a siker legbiztosabb garanciáját képezi.

„FEMINA”
Ertesíti az i. t. hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legújabb bécsi és párizsi őszi és téli női átmeneti, téli kabát és ruhamodellek. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Olcsó, szolid árak.
OLUJ, Str. Memorandului 1.

Súlyosbodik az olaszországi hitközségek politikai válsága. Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy a cionisták és a memcionisták közötti harc, amely a római hitközség kebelében robbant ki, a többi olaszországi hitközségekre is átcsepült. Újabb jelentés szerint az anconai régi zsidó hitközség elöljárósága lemondott a cionisták és memcionisták közötti nézeteltérések miatt. Az új választásokat október végére írták ki. A memcionisták, akik nagy választási kampányt indítanak be, ha megszerzik a többséget messzemenő reformokat akarnak keresztülvinni a hitközség életében.

Felmentették a vád alá helyezett bukovinai cionistákat. Csernovitzból jelentik: A cionista alapokra való gyűjtések betiltása kapcsán 98 cionista ellen vádat emeltek, hogy pénzt gyűjtöttek általános zsidó és cionista célokra. A csernovitzai törvényszék a napokban tárgyalta az ügyet és felmentette az összes vádoltakat.

Egy kanadai városi tanács bocsánatot kér a zsidóktól. Torontóból jelentik: Galt város tanácsa 7 szavazattal 2 ellenében megtagadta Samuel Lundenfeld zsidó városi tanácsos lemondásának elfogadását, aki sértőnek és antiszemita jellegűnek találta a polgármester egyik nyilvános kijelentését. A tanács határozati javaslatot szavazott meg, melyben kijelenti, hogy sem a polgármester, sem a városatyák nem viselhetnek semmilyen előtéttel a zsidó faj vagy a zsidó nép iránt. A polgármester maga is kijelentette, hogy szavai nem irányultak a zsidó nép ellen és nem akarta megsérteni a város zsidó polgárait.

Gépköcsi és motorkerékpár karambolja az Unirii téren. Szombaton a déli órákban könnyebb természetű gépkocsikarambol történt az Unirii téren. A III. 93063. rendszámú németországi motorkerékpár, amelyen Zeigmond György Weimarban lakó erdélyi származású fiatalember ült, összeütközött egy tordaszentábrászlói luxusautóval, amelyet Valtkó József sofőr vezetett. Mindkét jármű csak könnyebben rongálódott meg, a vezetőék pedig sérülés nélkül uszták meg az összeütközést. A karambol színhelyére rendőri bizottság szállt ki, amely jegyzőkönyvet vett fel a történetkről.

A BELSŐ tisztaság

épen olyan fontos, mint a külső!

Igen sokan vannak, akik azt hiszik, hogy eleget tettek a higiénia követelményeinek, ha gondot fordítanak testük külső tisztaságára. Nagy tévedés! A külső tisztaság nem elegendő a higiéniához: ahhoz épen annyira hozzátartozik a belső tisztasága is. Szabadítsa meg szervezetét KOPROL által a tisztatlanságtól. Ez a csodás, tökéletes hashajtó megtisztítja belsejét minden salaktól!

KOPROL

gondoskodik a szervezet tisztaságáról!

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn a ROYAL sígermozgóban

Az édes anyaföld

folytatja diadalmas sikertét. Előadások pontosan 2.30, 5, 7.20, 9.30.
Jegyelővétel délelőtt 11 órától. Telefon: 27-73.

Hirdetmény

A Beius (Belényes) Orthodox Izr. Hitközség ezennel pályázatot hirdet I-ső metszői állásra. Csakis elsőrangú, kimondott jóhangu előmádkozók, akik három elismert rabbitól -szal birnak, nyugtásuk be alant címre pályázatukat. Kategorikusan kijelentjük azonban, hogy az uti-költséget csakis a megválasztottnak térítjük meg.

Biseica Orthodoxa Izraelita
Beius, Jud. Bihor.

Husmérgezés, kolbászmérgezés, hal-mérgezés vagy gombamérgezés előfordulása-kor a gyorsan ható természetes Fe'enc József keserűviz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz! Kérdezze meg orvosát.

SPORT

Sportul Studentesc-Universitatea

Cluj, október 9. (Az Új Kelet tud.) Kolozsvár sporttelepe ma két egyetemi labdarúgó-csapat bajnoki mérkőzésének nyújt hájféket. A bucuresti Sportul Studentesc futballcsapata tavalyig a Nemzeti Bajnokság B)-ben játszott. Az egyetemi csapat nagyszerű teljesítményt ért el: csoportjában megnyerte a bajnokságot és ezzel minősítette magát az első osztályú küzdelemre. A Sportul Studentesc jóképességű labdarúgógyűjtés hírében áll, kolozsvári mérkőzése tehát megérdemli a jó sporteseménynek kijáró érdeklődést.

A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik a temesvári Caicin vezetése mellett.

A mai részletes kolozsvári program

A Sportul Studentesc Universitatea mérkőzésen kívül ma egy a nagypályán, mint a sporttelep mögötti kispályán és a Haggibbor-pályán folytatják a kerületi bajnokság, valamint az ifjúsági bajnokság küzdelmét. A mai részletes program a következő:

Nagypálya: Reggel 9 órakor UEC-CFR ifj. bajnoki, 11 órakor UEC-CFR C) liga. Délután fél 2 órakor U-Napoca ifj. bajnoki, fél 4 órakor Sportul Studentesc-Universitatea A) liga.

Kispálya: Reggel 8 órakor U II-Vasontóde I. o. bajnoki, 10 órakor Napoca-RTI I. o. bajnoki, 12 órakor Victoria II-KAC II I. o. bajnoki.

Haggibbo-pálya: Reggel fél 10 órakor Unirea-KMCS I. o. bajnoki, fél 12 órakor Haggibbor-Avram Iancu I. o. bajnoki, fél 2 órakor Haggibbor-KMCS ifj. bajnoki.

CEHOSLOVACA

fiókja: Cluj, I. G. Duca ueca 3. szám.

- az őszi és téli szezonra elsőrangú kivitelben férfi, női és gyermek ruházati cikkeket
- óriási választékban
- hoz forgalomba, ugyanolyan árak mellett, mint a bucuresti központ.
- ELEGANS ES TARTOS

Marlene Dietrich

— Székszorulásnál, felfúvódásnál, légzési zavarnál, szívdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes „Fe'enc József” keserűviz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felrészíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát.

Marlene Dietrich

— Maximálták a túzifa és élelmiszerek árát. Az időközi bizottság az ármaximáló bizottság javaslatára maximálta a kenyérszót és túzifaárakat. A kenyér és liszt áránál 50 banis áremelést határozott el az időközi bizottság. A hírtelen beállott hideg a túzifa árának megállapítását is szükségessé tette. Péntek délelőtt dr. Neda a város gazdasági osztályának főnöke tárgyalta a fatereskedőket, amiről jelentést tett az időközi bizottság péntek délután ülésén. Az időközi bizottság végül a következőképpen határozta meg a túzifa árát: Első osztályú búkká vagononként felvágatlanul házhoz szállítva: 6325 lej, felvágva 6925 lej. Egy köbméter túzifa vágatlanul 288 lej, míg egy mázsa vágott állapotban 69.25 lej. Másodosztályú búkká vagononként felvágatlanul házhoz szállítva 5825 lej, felvágva 6425 lej. Ugyanebből egy köbméter 243 lej, egy mázsa felvágva 64.25 lej. Tölgyfa vagononként házhoz szállítva 5512 lej, felvágva 6112 lej egy köbméter 262 lej. Ugyanennek mázsa felvágva 61 lej. Másodosztályú tölgyfa vagononként vágatlanul 5175, vágva 5775 lej. Egy köbméter 225 lej, míg mázsa vágva 57.25 lej. A maximum árakhoz ragaszkodniok kell a fatereskedőknek, míg a kiskereskedők hat százalékos utóletnek hozzá.

Marlene Dietrich

— Házasság. Kardos Erzsike Jibou és Benedek Béla Huedin f. hó 19-én tartják egybekelési ünnepélyüket Jibou. (M. k. é. h.)

— Házasság. Katz Kató Saionta és Gottlieb Andor Ceica f. hó 10-én Oradean házasságot kötöttek.

Marlene Dietrich

— Seile'ne Glück Ilonka zongoratanárnő a tanítást megkezdte. Calea Marechal Foch 39. Etaj I.

Marlene Dietrich

— Eljegyzés. Berkovits Magda Cluj és dr Klein Miklós gyógyszerész Halmeu jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Marlene Dietrich

— Eljegyzés. Katz Hajnalka Halmeu (Csehszlovákia) és Kolb Lajos Satumare jegyesek. (M. k. é. h.)

Október 7-18-ig
Az Oradeai
Kereskedelmi Csarnok
Nagy kiállítása

Vasuti kedvezmények. Ingyen tombola. Vízummentes határátlépés a szomszédos országokból.

A lesállás megszüntetése érdekében indított angol és francia akciónak — az Új Kelet egyik előző számunkban hírt adtunk róla — érdekes visszhangja támadt Bucures-tiben. Románia kompetens sportorgánuma, a Gazeta Sporturilor nagy cikkből méltatja a francia és angol sportsajtó kezdeményezését. A Gazeta Sporturilor ankétot nyitott hasábjain, amelynek során a román játékezők foglalkoznak a problémához hozzászólni.

A román sísövetség a téli szezon közeled-tére való tekintettel megkezdte működését. A vezetőség első ülésén a téli sikurszok, a menedékházak rendezőbizottsága és előkészítő munkálatok kérdése szerepeltek a napirenden.

A bucuresti Venus pályáját fűvesítik. A munkálatok már folyamatban vannak. A fűvesített Venus-pályát november 15-én adják át rendeltetésének.

Büroszifájk készül Bucures-tiben. Az utóbbi időben a bucuresti közönség ugyancsak ellenségesen viselkedik a bírőkkel. A „bekiabálások” napirenden vannak, de sokszor tette-gességre is kerül sor. A központi bíróbizottság most véget akar vetni ennek az állapot-nak és elhatározta, hogy a következő rend-szabályokhoz folyamodik: 1. A bíró a közön-ség ellenséges magatartása esetén félbe-szakíthatja a mérkőzést. 2. Ha az esetek is-métlődnek és súlyosodnak, nem vezetnek többé mérkőzést a bírók Bucures-tiben.

A mai bécsi osztrák-magyar mérkőzésre a két válogatott csapatot a következőkben állították össze: Ausztria: Platzer, Andritz—Sesta, Vavra—Mock—Nausch, Geiter—Hane-mann—Stroh—Jerusalem—Pesser. Magyar-ország: Szabó, Miklósy—Bíró, Magda—Turay—Balogh, Békó—Cseh—Sárossy—Zsengeller—Kemény.Tartalék: Háda, Polgár.

UJ KELET Legújabb hírek

Olaszország hajlandó katonailag is segíteni Japánt?

A tokiói olasz nagykövete bejelentette a japán külügyi hivatalban, hogy Olaszország Japán pártján van

Tokió, okt. 10. A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy Olaszország tokiói nagykövete látogatást tett a japán helyettes külügyminiszternél, akit arra kért, tolmácsolja, hogy az olasz nemzet, élén Mussolinival, Japán pártján van a japán-kínai konfliktus ügyében és hogy Olaszország Japán eljárását jogos önvédelemnek minősíti.

gu állandó tanácsot rendelt ki a kormány mellé. Ez a tanács Japán legnevezetesebb közéleti előkelőségeiből áll és abból a célból állították össze, hogy segítse elő a tökéletes pártközi békét és a legteljesebb összhangot.

Megkezdődött a japán-kína háború legnagyobb csatája

Peking, okt. 10. A japán-kínai háború legnagyobb csatája vette ma délen kezdetét. A Hanken-pekingi vasútvonal mentén a japán csapatok 150 kilométeres hosszúságú fronton erőteljes offenzívát indítottak. Husz kínai hadosztály igyekszik fenntartani a japán offenzívát.

Megkezdődtek az őszi hadgyakorlatok

Sibiu, október 9. Szombaton este megkezdődtek Nagyszeben környékén az ezévi királyi hadgyakorlatok. Dumitrescu és Ciuperca tábornokok a szemben álló seregek parancsnokai pontosan éjjelkor adták meg a parancsot a harc megkezdésére. Nagyszeben környéke háborus külsőt öltött magára. Lovas és gyalogos csapatok, ágyuk, hadiszerek vonulnak fel az utakon. A hadgyakorlatok nagyvezérkara a nagyszebeni Gheorghe Lazar liceumban székel. A telefonok és távirók már működésbe léptek. Motas tábornok, a hadgyakorlatok igazgatója, ma inspekción tartott az egyes parancsnokságoknál. Ma reggel megérkez-

tek Prodan és Manu tábornok, a légi erők parancsnokai. Az éjjel folyamán megérkezett Tatarescu miniszterelnök, Iliasievici tábornok-hadügyminiszter, Radu Irimescu légügyi miniszter, Teodorescu tábornok, hadügyi alminiszter és Gatz tábornok, hadfelszerelési államtitkár.

Vasárnap reggel Tatarescu miniszterelnök és a tábornokok a pályaudvarra mennek, hogy fogadják az uralkodót, aki Mihály vajda, Hohenzolern herceg és Gemelin tábornok francia vezérkari főnök kíséretében érkezik Szebenbe, hogy résztvegyen a hadgyakorlatokon.

Select Muzgó Hétfői kezdettel:

Ki volt Sherlock Holmes?
mulatságos fordulatokkal teli kalandorfilm, főszerepekben:
Hans Albers, Heinz Rühmann, Hansi Knotek, Hilde Weissner

Ma utoljára: Az igazi férfi
bájos bécsi zenés vígjáték, főszerepekben:
Heinz Rühmann, Theo Lingner, Gusti Huber, Hans Moser

Ciano átadta a római francia és angol követeknek Olaszország válaszigjegyzékét

Negatív a francia-angol jegyzékre adott olasz válasz a spanyol kérdésben

RÓMA, október 9. Ciano gróf olasz külügyminiszter ma eljuttatta Olaszország választ az október 2-i francia-angol jegyzékre Irod Perthez, Anglia római nagykövetéhez és Blondelhez, Franciaország római ügyvivőjéhez.

Mint Párizsból jelentik, az olasz kormány a francia-angol jegyzékre küldött válasza az önkénteseknek Spanyolországból való visszahívása ügyében, a külügyminisztériumban van tanulmányozás végett. A Havas értesítése szerint a válasz szövege megfelel az olasz sajtóban néhány napja kifejezésre jutó gondolatoknak. Így Olaszország kijelenti, hogy nem vehet részt a spanyol kérdéssel kapcsolatosan olyan tárgyalásokon, amelyekből Németország távolmaradna.

RÓMA, október 9. A Havas jelentése szerint angol és francia körökben az olasz választ visszautasításnak tekintik. Az olasz kormány időt akar nyerni abban a meggyőződésben, hogy a nagyhatalmak részéről nem fog energikus ellenakcióval találkozni és így folytathatja eddigi politikáját a spanyol kérdésben.

A köztársasági kormány londoni követe jegyzékét intézett ma a külügyminisztériumhoz, rámutatva arra, hogy a spanyol kormányt rendkívül aggasztja az a nagyarányú támogatás, amelyben Olaszország pillanatnyilag a felkelőket részesíti úgy hadiszerek, mint emberanyag küldésével kapcsolatban. A kormány információi szerint az olasz csapatok gázármadásokat készítenek vezetni a stratégiailag fontos spanyol városok és falvak ellen, az olasz repülőgépek és tengeralattjárók pedig köztársasági céger alatt akarják folytatni kalózkodásaikat.

Ibn Szaud követeli Akabát

Kairó, okt. 10. Ibn Szaud, Arábia királya, utasította londoni miniszterét, Hafez Vabba sejket, hogy Arábia számára követelje Akaba vidékét, amelyet az angol kormány a transzjordániai mandátumhoz tartozónak tekint. Ugy hiszik, hogy ennek a demarsznak nem lesz gyakorlati eredménye, miután Akaba vidékének nagy stratégiai fontossága van.

DIVATKÜLNLEGESEGEK

„JOLIE“-nál

Str. Memorandului 4.

Ruhaaccesoire, kötöttárú, fehérnemű, harisnya.

Szőrmében

modern és elegáns, árban szolid

WEISZ T.

szőrmeszalonja

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 11.

Gólya palota

Erélyesen cáfolják egy erdélyi lapnak Mussolini megbetegedéséről szóló hírét

RÓMA, október 9. A Stefani ügynökség szerint egy erdélyi lapnak Mussolini hirtelen súlyos megbetegedéséről szóló hírét olasz körökben nagy csodálkozással és ugyanakkor megvetéssel fogadták. A Duce vasárnap saját magavezette autón látogatta meg a Szt. Péter templom körüli munkálatokat. Ugyancsak cáfolják az erdélyi lapban megjelent abszurd hírt, amely szerint emiatt megszakadt a telefon összeköttetés Olaszország és a külföld között.

Felmentették az esküdtek Musi ügyvédet, aki megölte felesége szeretőjét

Bucuresti, október 9. (Az Uj Kelet tud.) A Musi-per mai tárgyalásán Vergati ügyvéd folytatja védőbeszédét és hangoztatja, hogy Musi ügyvéd nemes lélek. Ez a per nemcsak egy megcsalt férj, hanem egy barátságában csalódott barát pere is. Hencescu védő szerint minden családi életért felelős ember Musihoz hasonlóan pártatlan volna el. Benedict Stoianescu főügyész replikájában kijelenti, hogy tiszta meggyőződésből kéri Musi elítélését. Támadja az ügyvédek, akik igyekeztek egy bizonyos atmoszférát teremteni a tárgyalás folyamán, azt hangoztatva, hogy nem mint ügyvéd, hanem mint barátok jöttek el védeni Musit. Nekem nincs más barátom az igazságszolgáltatás előtt, mint az igazságosság — fejezte be replikáját a főügyész.

Livianu gyermekei apjának is érzi magát hallgatóság szimpátia-tüntetést rendezni Musi mellett.

A késő esti órákban az esküdtek ítélethozatalra vonultak vissza. Egyórás tanácskozás után hozták meg verdiktjüket az esküdtek, akik Vasile Musit ártatlannak mondták ki és szótöbbséggel felmentették a szándékos emberölés vádjá alól, de egymilliókétszázezer lej kártérítésre ítélték: 800 ezer lejt Livianu gyermekei, 400 ezer lejt pedig Livianu özvegye számára. Musi az ítéletkijárat után szót kért és kijelentette, hogy sajnálja tettét. Máol kezdve

Meghalt Cantacuzino-Graniceru tábornok

Bucuresti, okt. 10. Hosszas betegeskedés után ma hajnali öt órakor, egy fővárosi szentatóriumban meghalt Cantacuzino-Graniceru tábornok, a Totul pentru Tara Párt elnöke.

Letartóztatták Örményország belügyi népbiztosát

Moszkva, okt. 10. Örményország belügyi népbiztosát, Mogdusit letartóztatták. Mogdusi alig júliusban kapta meg a legnagyobb kitüntetést, a Lenin rendet a különös bürgalomért, amelyet a nép ellenségeivel szemben magatartása során tanúsított.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 390 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Taxa postala plátite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60. Elő Havonta 110, negyedévre 600, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre 24. detések díjazás szer KELET a transilvan zsidóság egyetlen politikai. Cikkünk utánnym forrás megjelölésével e

Maniu

Bucuresti, október 10. (Néhány héttel ezelőtt Néhány héttel ezelőtt élénk feltűnést keltett mentálisokra adott a Maniu Gyula részt fogvári ünnepségeken, a kök sorában fog ülni a nál, amiből arra köheyreállanak a szivél alkotmányos tényező elnök között. Maniuna nyilatkozata már meglanul hangzott abban résztvesz-e a gyulafehéken. Tegnapi viszont Mtegsége kapcsán lamszi Maniu nem fog tudni e re mellől.

A Romania Noua, a talosa mai számában a lálátásnak és szükza li, hogy Maniu Gyula ba utazott és nem fog lafehervári ünnepsége

Maniu távoim Az Adeverul ezzel kvekezőket írja:

„Maniu ugyan azt özenek téves magyaráza sahoz, ugyanekkor az inkább Badacsonyba u szabb időt kíván töltet zékiségről, ami mellet hanem egy állásptt fe indokoltnak tart.

A lap megállapítja, mélyek puhatolózó t nek ki és Maniu nem géből, amig a puható stádiumban állanak. „nök — írja az Adeverul tában van azzal, milyet tartozik a nemzeti par hónap elejére várható kérdésének rendezése.

ha a Mihalache-kor cioja nem járna sil mulat keresnének, a pontjában Popovici állan

Ezért várta be Maniu pénzügyminisztert, aki za. A két politikus töbzott. Tárgyalásaiknak volt, hogy egyetlen n vezető férfiunak sem a párt irányvonalától kötelessége támogatni hogy megfelelő időpon kithasson. Minden más káros lehet egy a pár ráciára. Popovici Mihá niu felfogásához. Mani kor kijelentette, hogy öt rá arra, hogy lemoz litikai elvről, melyet n vedélyével, hanem mi hü jóhiszemű ember k

De egyben azt is h nem akar utjában áll álláspontjától függete Az Adeverul végül az erdélyi politikusok ha'achenak, akik telje gatni fognak.

Popovici Mihály ma szas tanácskozást fol lával Boila Romulus más nemzeti parasztpé tárgyalat, így Moldova Ionellel.

